Taksa plaćena u gotovu

CIJENA 4 DIN

OBITELJ

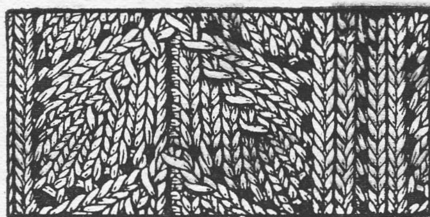

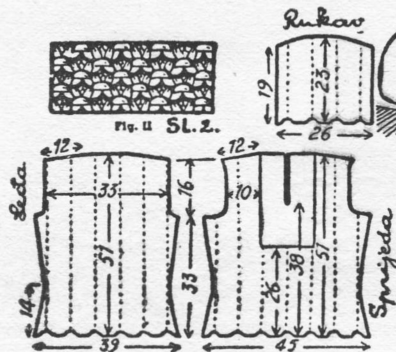

5. SRPNJA 1939
BROJ 25/26

Pletena čipkasta bluzica

Sl. 1.

Od tanje svijetle vune načinit ćemo ovu lijepu bluzicu, koja će nam dobro doći pod kostim.

LEĐA. Načinimo 145 očica. Radimo cijeli red krivo, onda jedan red pravo. Onda radimo ovako: 1. r e d: Prvu očicu skinemo, 3 očice pravo, dvostruko oduzimanje (skinemo jednu očicu, 2 očice pletemo zajedno i preko toga prevučemo skinutu očicu), 3 očice pravo; 1 očicu nametnemo; * 2 očice pravo, 1 očicu nametnemo, 2 očice pletemo zajedno, 1 očica pravo, 1 očicu nametnemo, 3 očice pravo, dvostruko oduzimanje, 3 očice pravo, 1 očica krivo, 3 očice pravo, dvostruko oduzimanje, 3 očice pravo, 1 nametnemo, pa opet kao ponavljati ono od zvjezdice * dalje.

2. r e d i svi redovi s krive strane: pletemo uvijek sve očice krivo osim očice, koja se nalazi između listova, ta se plete pravo.

3. r e d: Prvu očicu skinemo, 2 očice pravo, dvostruko oduzimanje, 2 očice pravo, 1 očicu nametnemo, 1 očica pravo, 1 očicu nametnemo * 2 očice pravo, 1 očicu nametnemo, 2 očice pletemo zajedno, 1 očica pravo, 1 očicu nametnemo, 1 očica pravo, 1 očicu nametnemo, 2 očice pravo, dvostruko oduzimanje, 2 očice pravo, 1 očica krivo, 2 očice pravo, dvostruko oduzimanje, 2 očice pravo, 1 očicu nemetnemo, 1 očica pravo, 1 očicu nametnemo, pa opet kao *.

5. r e d: Skinemo prvu očicu, 1 očicu pravo, dvostruko oduzimanje, 1 očicu pravo, 1 očicu nametnemo, 3 očice pravo, 1 očicu nametnemo, * 2 očice pravo, 1 očicu nametnemo, 2 očice pletemo zajedno, 1 očica pravo, 1 očicu nametnemo, 3 očice pravo, 1 očicu nametnemo, 1 očica pravo, dvostruko oduzimanje, 1 očicu pravo, 1 očica krivo, 1 očica pravo, dvostruko oduzimanje, 1 očica pravo, 1 očicu nametnemo, 3 očice pravo, 1 očicu nametnemo, pa opet dalje kao *.

7. r e d: Skinemo prvu očicu, dvostruko oduzimanje, 1 očicu nemetnemo, 5 očica pravo, 1 očicu nametnemo, * 2 očice pravo, 1 očicu nametnemo, 2 očice zajedno pletemo, 1 očicu pravo, 1 očicu nametnemo, 5 očica pravo, 1 očicu nametnemo, dvostruko oduzimanje, 1 očica krivo, dvostruko oduzimanje, 1 očicu nametnemo, 5 očica pravo, 1 očicu nametnemo, pa opet pletemo kao *.

9. r e d: 2 prve očice pletemo zajedno, 1 nametnemo, 7 očica pravo, 1 nametnemo, * 2 očice pravo, 1 očicu nametnemo, 2 očice pletemo zajedno, 1 očicu pravo, 1 očicu nametnemo, 7 očica pravo, 1 očicu nametnemo, dvostruko oduzimanje sa krivom očicom u sredini, 1 očicu nametnemo, 7 očica pravo, 1 očicu nametnemo, pa dalje kao *.

11. r e d: kao 1. red i dalje, kako je opisano.

Tako radimo, oduzimajući u svakom 8. redu po 1 očicu sa svake strane, 9 puta, onda pletemo 6 cm ravno. Dalje dodajemo, kako smo u početku oduzimali očice. Za izrez rukava treba završiti sa svake strane, kad smo ispleli 33 cm duljine (vidi shemu), najprije 7 očica, onda 3 očice i 2 puta po 2 očice. Nastavimo dalje plesti sasvim ravno do 49 cm duljine i završimo za ramenice četiri puta 11 očica sa svake strane. Sredinu ćemo završiti ujedanput.

PREDNJI DIO. Načinimo 169 očica. Radimo kao i leđa do 26 cm visine. Plastron ćemo plesti drugim uzorkom (sl. 2.): 1 očica pravo, 1 očica krivo izmjenično, na širini dva reda listova, kako to na slici vidimo. Na početku plastrona ima 1 red ažure: 1 očicu nametnemo, 2 očice pletemo zajedno i t. d. završimo s 1 nametnutom očicom. Moramo imati 36 očica s ovom nametnutom: nalazimo se upravo pred prvim smanjivanjem lista. Na 33 cm završimo za rukave 12 očica, 5 očica, i 2 puta po 3 očice. Na 38 cm visine razdijelimo očice na dva dijela. Radimo svaku polovicu zasebno. Ispod vrata pletemo ravno. Na istoj visini kao i na leđima završimo ramenice kao i one na leđima, a preostale očice završimo ujedamput.

RUKAVI. Načinimo 96 očica. Kad smo načinile 19 cm dugački rukav, započinjemo oduzimati na početku svakog reda po 3 očice. Tako oduzimamo sve, dok nije rukav 23 cm dugačak, onda završimo sve preostale očice.

Kad smo sve ispleli, sastavit ćemo pojedine dijelove i dobit ćemo vrlo lijepu bluzicu.

Z. L. P.

O B I T E L J

ILUSTROVANI ČASOPIS ZA HRVATSKU PORODICU

GODINA XI. U ZAGREBU 5. SRPNJA 1939. BROJ 25/26

Zar nismo svi sinovi majke Hrvatske?

Napisao Dr Zvonko Šprajcer

Nema dugo, što sam u jednom splitskom listu pročitao po prilici ove retke:

Putnici, koji dolaze vlakom u Split, imaju dnevno prilike, da u Dalmatinskoj Zagori uz prugu vide brojnu djecu, koja dočekuju sve vlakove, trče uz njih i vičući prose milostinju od putnika, traže novac i hranu. Ova je pojava dugo vremena bacala ružnu sliku na naše prilike. To je prosjačenje jedno vrijeme bilo i zabranjeno, ali se sada opet ponavlja. Treba svakako istaknuti, da siromašna djeca ne prosjače od domaćih putnika i stranaca iz neke obijesti, na njima se vidi, da ih na to tjera nevolja.

Zbog dugotrajne suše prošle godine uništena je čitava ljetina u Dalmatinskoj Zagori. Pšenica je sasvim podbacila, kukuruz i krumpir suša je potpuno uništila. Uništena je i trava, i stoka je ostala bez hrane. Zbog silne žege bila je zemlja sva ispucana, pa se nisu mogli zasijati ni ozimi usjevi. Prilike su u Zagori vrlo teške, i već davno se ne pamte teža vremena.

Mnoga seljačka djeca u Dalmatinskoj Zagori žive isključivo od onoga, što im putnici iz vlakova dobace kroz prozor bilo to otpaci hrane ili koji dinar. — Svaki je dan te djece uz prugu sve više, a zbog prilika, u kojima žive, nitko ih više ni ne tjera.

Slični izvještaji, makar i u drugom obliku, dolaze s mnogih strana. Svi oni govore o crnoj bijedi i nemilom stradanju tisuća i tisuća naše braće i sestara. Vode se mnoge akcije, da se ta bijeda što više ublaži, ljudi dobrog srca daju, što više mogu, ali sve je to malo, jako malo. Malo sredstava, a more nevolje! K tome se baš ove godine pojavio pravi bič Božji: nepamćene poplave u Gornjoj Hrvatskoj uništile nesamo ljetinu nego kuće — cijela mjesta. U nekim krajevima Dalmacije uz teške napore spasavaju se ostaci lozinih plodova iza neprekidnih kiša i bolesti loze.

Ali istodobno pročitah i vijest o tome, kako se u Srijemu i u bogatim našim krajevima seoski gazde još uvijek drže one poslovice: bolje je da propadne selo, nego stari običaji. Naravski, da se ne vodi briga o tome, da li su ti običaji dobri ili zli, pametni ili ludi, korisni ili štetni. Naveliko se svadbovalo u kući jednog bogatog seljaka negdje u Srijemu. Ženio se gazdi sin i gazda se morao pokazati. Morao je pokazati, što on može. A i pokazao je to, temeljito i čvrsto. Jače i obilnije nije ni mogao pokazati. U svatove se skupilo ništa manje ni više nego tri stotine osoba, a svatovalo se neprekidno pet dana i pet noći, u punom srijemskom veselju. Ljudi su se dobro razigrali, ali začudo, krv nije pala. Sve je proteklo u redu, u miru, i u pravom svatovskom raspoloženju. Vele, da su svatovi pojeli samo tri vola, pet velikih svinja, bezbroj odojčadi, more kobasica i raznih drugih jela. Čitava vojska razne živadi izgubila je svoje glave, i kokošija, puranska, guščija krv tekla je potocima. Naravska, da su pojedena i čitava brda kolača, a sve se to, to se razumije samo po sebi, moralo i pošteno zaliti. Ispilo se samo preko 10 hektolitara vina, sto litara rakije i znatan broj buradi piva.

Slika desno:

PREDSJEDNIK DR VLATKO MAČEK NA PRIREDBI ZA POPLAVLJENE, KOJA JE ODRŽANA U HRVATSKOM NARODNOM KAZALIŠTU 19. PROŠLOG MJESECA. LIJEVO PRVI NA SLICI JE MSGR. DR FERDO ROŽIĆ, PREDSJEDNIK HRVATSKOGA KNJIŽEVNOG DRUŠTVA SV. JERONIMA, KOJI JE BIO U POČASNOJ LOŽI HRVATSKOG METROPOLITE

Da je to jedan jedini, osamljen slučaj, ne bi bilo ni po jada, ali nažalost takve i slične vijesti u našim novinama nisu baš tako rijetke.

Kad se zamislimo u ta dva osobita slučaja: bijedna djeca Dalmatinske Zagore, koja pružaju drhtave ruke putnicima moleći ih za komadić kruha, i bogati srijemski svatovi, koji se nakon nekoliko dana veselja razilaze kućama, jer im se već ogadilo svakovrsno jelo i piće, onda se, htjeli ne htjeli, moramo zapitati:

»Zar nismo sinovi istoga naroda?«

Jest, sinovi smo jednog naroda, ista nam je bila teška i krvava prošlost, ista nam je teška sadašnjost. Kakva? Onakva, kakvu si sami priredimo i kakvu zaslužujemo svojim radom.

Ali iako smo sinovi j e d n o g n a r o d a, to smo ipak jedni d j e c a, a drugi p a s t o r č a d. Nije to preteška riječ. Razumijem, što to znači biti punopravno dijete jedne sređene porodice, koje ima sva moguća prava, a što opet znači biti pastorče, redovito gonjeno i tjerano na sve strane i od svakoga. Ali baš radi toga i podvlačim, da su sinovi hrvatskog naroda jedni djeca, a drugi pastorci.

J e d n i živimo u izobilju, ne znamo, što znači riječ: nema, a d r u g i rijetko kada čuše riječ: ima.

U j e d n o m kraju lijepe naše domovine djeca, krv naše krvi, sinovi hrvatskog naroda, čiji smo i mi dio, kao paščad pod stolom očekuju bilo koju mrvicu, koja padne sa trpeze onih, koji imaju svega u izobilju, a u d r u g o m sinovi istog naroda ne znaju, što će od puste obijesti, i u par dana, ako ne u jednom jedinom danu, uludo potroše više, nego što siromašna obitelj u »pasivnom« kraju potroši kroz mnoge i mnoge mjesece.

U jednom smo kraju goli prosjaci, koji moramo zaboraviti na najprimitivnije ljudsko dostojanstvo, jer smo goli i bosi, i osim toga, a to je glavno, i odviše gladni, da taj glad ne bude jači od našeg ponosa, a u drugome gavani, kojima nitko nije ravan i koji nemaju vremena, da misle na svoju braću, što umiru gladni, goli, bosi, a i žedni, jer u dane ljetne žege nemaju često ni kapi ustajale nečiste vode.

Nismo savršeni. Daleko smo i daleko od savršenstva, ali ipak bismo morali biti nešto više čovječniji, nego što jesmo! Zar se uzalud već dvadeset vjekova širom svijeta propovijeda blaga vijest Onoga, koji je Put, Istina i Život, i koji je prvi donio tople riječi o ljubavi prema bližnjemu? Zar se zabadava tučemo svakoga dana u prsa i govorimo, kako bismo i zadnju kap krvi svoje prolili za majku domovinu, a braći i sestrama svojima, koji tvore tu domovinu, — jer d o m o v i n e b e z ž i v i h l j u d i n e m a! — ne možemo pružiti ni mrvica sa naših trpeza, koje često puta nisu obilate, ali ipak takve, da ne moramo tuđincima pružati suhe ruke s molbom: dajte nam, gladni smo!

Ruku na srce pa recimo, onako otvoreno, muški i iskreno:

Jesmo li dobri sinovi i dobre kćerke z a j e d n i č k e nam majke Kroacije?

Ženski zavod u Požegi

Romantika Požege opjevana je u našoj književnosti kao malo koje mjesto. Požeška zlatna dolina dariva vas svojim ugodnim odmorom i za najveće ljetne žege. Požega je sa svojim ustanovama kruna bogatstva i ljepote cijele doline. Kao ženi posebno mi se svidio u gradu Konvikt sestara milosrdnica. Smješten je u sredini grada, na lijepom i zdravom položaju. U njemu su smještene ženska građanska osnovna škola, dječje zabavište i gospodarsko domaćinska škola. Za sve te škole postoji u Zavodu higijenski uređen konvikt, u kojem stanuju i one učenice, koje polaze gimnaziju, koja je preko puta Zavoda.

Zavod posjeduje lijepo zeleno brdo, uređeno poput parka, i prostrano igralište, gdje učenice za ljetnih dana uče i odmaraju se. Uopće je u tom konviktu omogućeno, da učenice mnogo borave na svježem zraku, koji je u ovome kraju osobito zdrav.

Osobito sam zavoljela svijetle i zračne prostorije zavoda s moderno uređenim kupaonama i umivaonicima. Po zdravom izgledu gojenica vidjela sam da je hrana dobra. Dobar duh sestre učiteljice bdije nad učenicama, koje se tako lako u svemu podvrgavaju zavodskoj disciplini. Ustanovu mogu preporučiti svim majkama, koje ne znaju, kome bi povjerile odgoj kćeri. M a r i j a

NOVO POLUGODIŠTE

Započinje ovim brojem, gdje donosimo početak novog lijepog i zanimljivog romana »H i t a c u t a m i« od Ane Hruške. Nadamo se, da će ovaj roman svojom napetošću osvojiti sve naše čitatelje.

A n k e t u »O b i t e l j i« završavamo u ovom broju moleći cij. čitateljice neka nikako ne propuste priliku sudjelovati kod glasanja, koji im se odgovor na anketu najviše svidio. Tako će omogućiti, da nagrade dobiju zaista one, koje su to po njihovu mišljenju najviše i zaslužile.

N o v o p o l u g o d i š t e je zgodna prilika, da učinite nešto za raširenje našeg lista nagovorivši svoju prijateljicu, da ga naruči. Ili pošaljite nam njenu adresu, da joj odašaljemo ogledni primjerak. Time ćete i sebi koristiti, jer ćete omogućiti, da »Obitelj« s većim brojem pretplatnika bude ljepša i zanimljivija.

Ne zaboravite nam javiti svoje želje, što najradije želite da donosimo!

J e s t e l i s e p o s l u ž i l i č e k o m, k o j i j e p r i l o ž e n p r o š l o m b r o j u?

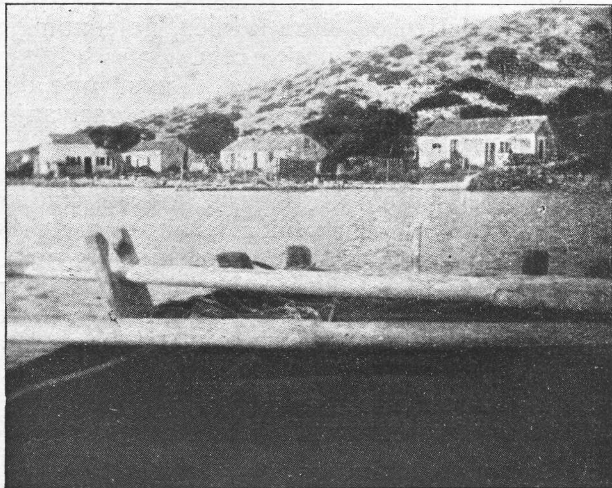
U mirisu alga i kadulje

Napisao Jerko Skračić

Kad je lanjske godine jedan proslavljeni hrvatski umjetnik posjetio Kornatsko otočje, uskliknuo je:

»Da sam ja znao da ovdje ima ljudi!«

A dotičnik je s malo truda mogao doznati, da i na ovom pustom otočju ima ljudi. Barem je

RIBARSKE KUĆE NA LAVSI (KORNATI)

to mogla znati njegova pratnja. Ali eto: Kornatsko otočje je malo kome poznato.

A ipak takve ljepote Božje prirode, takvi neobični i svojstveni krajevi zaslužuju da se za njih zanimamo i da ih bar donekle upoznamo. Onoliki broj otoka i otočića, onoliko brda, uvala, rtova, klisura s neobičnim i čudnim nazivima; onoliko čari, koje pruža pogled na otvoreno more, zapad sunca tamo, gdje se ono vidi kako pomalo ponire u dubine; život ribara, težaka, pastira, vrtlara, pčelara, tih malih ljudi, što se bave svim mogućim zanimanjima, a uza sve to vrlo oskudno žive. Sve to zaslužuje da vidimo ili barem neviđeno upoznamo.

Oko stotinjak otoka rasijano je s južne strane Kornata. Svaki ima svoj naziv, od kojih mnogi vuku korijen iz grčkog jezika, kao na pr. Lavsa. Mnogi su nazivi iz talijanskog kao Piškera, Lunga, a većinom su originalni hrvatski nazivi kao Smokvica, Veseljuh itd.... Na tim se otočićima kao i na glavnom otoku, koji zovu »Krajina«, nalazi sijaset uvala i vrhova, a svaki nosi svoje ime kao Opat, Poštenjak, Metlina, Kotočevac itd. Po tim se vrhovima veru pastiri tražeći ovce, koje se probijaju kršem, da nađu malo mogoruša (trava), rijetko koje druge trave. Oko otočića se voze ribarske lađe, koje nekad dolaze u selo pune srdela, a nekad s par gladnih ribara. Uz proplanke se već počeše redati naselja pčela, koje nalaze divnih sokova u cvijeću dosta gusto posijane kadulje.

Onamo kod imanja, koje se zove Tarac, nalazi se mala crkvica, koja je valjda postala za vrijeme hrvatskih kraljeva, a posvećena je Bl. Dj. Mariji. Svake godine, 2. srpnja, dođe župnik iz Murtera i u toj crkvici odsluži sv. Misu, da bar jednom stanovnici tih pustih otoka čuju i tamo riječ Božju. U blizini crkvice nalaze se i zidovi neke stare tvrđave Turine. Njezini zidovi su toliko široki, da su nekad pastiri spavali na njima bez straha, da će pasti u trnje sa dvadesetak metara visine. Također i u Piškeri imamo prilično veliku crkvu u kojoj do danas ostade samo jedna slika, a upotrebe je nažalost i za stan ovaca.

A kruna svega su kućice seljaka, koje se stisnuše negdje u blizini ravnice i u kojima stanuju seljaci kad iz sela dođu na svoje kršne posjede, da iskopaju ono malo vinograda ili spuste vrše i mreže u plave dubine. Ima više takvih uvala s nekoliko kućica, koje su zimi većinom puste, a ljeti ožive u kliktanju djece, kojoj godi kornatski zrak.

Kornatsko otočje je skoro samo goli krš, ali u njemu je skriveno mnogo ljepota, mnogo neviđenih čari i ono čeka da hrvatski sinovi, koji traže miris alga, širinu mora i svetost ljetne noći, dođu u njegove uvalice, protrče kamenitim brežuljcima i provezu se plavim Jadranom...

RIBARSKA OBITELJ NA LAVSI (KORNATI) NA RADU OKO MREŽE
Obje slike (kao i ona na str. 387.) foto Skračić

HITAC U TAMI

ROMAN O TAJNI JEDNOG UMORSTVA — NAPISALA ANA HRUŠKA — PREVODI V. S.

I

Gerard Holcman turnuo je ključ u vrata svoje vile. Jedan zahvat na desno u pretkućnici i trijem sa stubištem osvanu u jasnom sjaju električnog svijetla.

S njime zajedno unišla je njegova mlada žena. Pristupajući k stubištu rekla je:

»Gerarde, zašto ne zatvaraš vrata? Kaniš li možda ponovo izići?«

»Ne, dovoljno sam izmoren! Ali moram samo trenutak zaviriti u sušu, da se osvjedočim, jesu li izvršene moje naredbe.«

»Zar to mora biti — sada u dva i po ujutro?«

»Da. Ako novi stroj nije postavljen, kako sam naredio, bit ćemo sutra rano dugo zadržani od posla. Uostalom vratit ću se za dva minuta. Lidijo, pođi mirno na počinak!«

»Da, i ja sam vrlo umorna. Do viđenja, Gerarde!«

Gospođa Lidija Holcman popela se po sjajno rasvijetljenim stubama na prvi kat i uputila širokim hodnikom prema svojoj spavaonici, da odmah legne na počinak.

Međutim je Holcman već bio vani i žurno je koracao prema niskoj, suši sličnoj zgradi, koja se naslanjala na njegovu tvornicu boja »Holcman i drug«.

U tili čas zaplamtjelo je svijetlo u osam velikih prozora suše. Odsjev svijetla zabljesnuo je dio pobočnog lica vile. U području tog nenadanog traka svijetla ležala su također ona tri prozora, koji su pripadali stanu pazikuće Alberta Roznera. Nagla svjetlost, koja se razlila kroz prozore bez zastora nutrinjom dviju sobica, probudila je starca pazikuću. Ovo se probuđenje zbilo tako nenadano, da Rozner nije odmah shvatio, što se dogodilo. Još zbunjen u snu zurio je smeteno u svijetlo, uslijed kojega se mogao raspoznati svaki predmet u sobici. Na tvorničkom satu odbilo je upravo ¾ na 3.

Zar je mjesec zavirio u sobu?

Ili je to odsjev vatre?

Ne gori li možda tvornica?

Kod te pomisli Rozner se sasvim probudio. Žurno je skočio iz kreveta i pograbio odijelo. Uto se vani čuo hitac. Kratko i odsječeno presjekla je jeka tišinu noći.

Što se dogodilo? Pazikuća je drhtavim rukama prebacio na se odijelo i skočio na prozor te ga instinktivno otvorio.

Hvala Bogu, nije bilo nikakve vatre, tvornica nije gorjela, samo je u suši svijetlo bilo otvoreno i odatle eto bljesak...

Vani je inače bilo sve tiho.

Rozner je zurio u sušu, koje su vrata bila otvorena. Tko ih je otvorio i tko je zapalio svijetlo? Kao odgovor na svoje misli opazio je pazikuća, da je iz otvorene suše izašao lik njegova gospodara.

»Čudnovato,« pomisli Rozner, »zašto sad ne gasi svijetlo i zašto ostavlja iza sebe otvorena vrata?... I kako polagano ide...«

Inžinjer Holcman, koji je samo nekoliko koraka bio udaljen od ulaza u kuću, najednom je stao i rukom prešao preko čela.

»Rozneru... brzo, Rozneru... meni nije dobro...« čulo se tjeskobno i prodirno zazivanje. Zatim je tijelo Holcmanovo palo na tlo.

Pazikuća je u tren oka bio vani, ali nije mogao pomoći svojem gospodaru, koji je, čini se, izgubio svijest te bio velik i težak — pretežak za slabašnu snagu sedamdesetgodišnjeg čovjeka.

Časak je stajao zbunjen. Zatim je jurnuo u kuću i u trijemu udario u gong, koji je inače dozivao na jelo. To su morali čuti svi — sluga Pavao, sluškinje i šofer Vanko, koji su svi spavali u potkrovlju.

Rozner je zatim pojurio u prvi sprat. Na vrata spavaonice izišla mu u velikom uzbuđenju ususret gospođa Lidija. Ona je već ležala u krevetu, ali kad je dolje čula uzbunu, skočila je na noge i preko noćne haljine obukla bundu. Blijedih je usana zapitala sada pazikuću, koji joj je jurio ususret:

»Rozneru — što se dogodilo? Zašto ste udarili u gong? Moj muž... gdje je moj muž?«

Pazikuća se sabrao.

»Baš sam vas htio zvati, milostiva gospođo. Milostivom je gospodinu pozlilo... dolje pred kućom... ja ga sâm ne mogu prenijeti gore... zato...«

Lidija nije više čula. Pojurila je niz stepenice dolje, a za njom pazikuća i služinčad s podkrovlja.

Gerard Holcman još je uvijek bio bez svijesti. Njegova je glava ležala u krilu Lidije, koja je uzalud nastojala, da ga nježnim riječima dozove k svijesti.

Pavao i pazikuća prenijeli su ga oprezno gore i položili u naslonjač. Lidija je položila svoju ruku ispod svog muža. Sakupila se sva služinčad i s vratiju samilosno i znatiželjno promatrala skupinu.

Gospođa je Lidija nenadano kriknula. Njena je ruka na grudima muža napipala nešto mokro i pri tom postala krvava...

I tek tada su vidjeli, da se ne radi o običnoj slabosti, nego o rani — i to očito teškoj rani... Holcmana su položili na divan.

Ova je spoznaja vratila gospođi Lidiji njenu običajnu prisutnost duha. Pavlu je naredila, da odmah pozove telefonski kućnog liječnika i kola za spasavanje i da nazove bolnicu. Ovo po-

sljednje zato, jer će možda biti potrebna operacija. Zatim se obratila šoferu.

»Gospodine Vanko, ja znam, vi ste u ratu služili kod saniteta. Molim vas, pomognite mi! Moramo ga riješiti odijela... i vidjeti, što...« Glas ju je izdao. Ali ona se ipak pribrala i pošla po škare, koje je Vanko zatražio.

Oprezno su bili odijelo i košulja oko rane izrezani. Rana je bila posvema malena i kako se na prvi pogled moglo raspoznati, zadana od taneta. Odijelo i rublje oko nje bili su snažno natopljeni krvlju.

»Morali bismo telefonirati i policiji,« reče šofer tiho gospođi Lidiji. Časak ga je prestrašeno gledala, postala je još blijeđa nego li je bila, ali je zatim odlučno odgovorila:

»Naravno. Molim, učinite to, gospodine Vanko... i molim, telefonirajte također gospodinu Henteru. Neka odmah dođe ovamo!«

Hartvig Henter bio je najbolji Holcmanov prijatelj i od njegovog vjenčanja njegov nerazdruživ pratilac. I danas je proboravio večer u društvu mladoga para te nije prošao ni jedan sat, otkako su se rastali.

Dok se je Vanko udaljivao i dok je Lidija tjeskobno čekala liječnika, otvorio je ranjenik oči, ali samo za to, da ih praznim pogledom upilji u Lidiju i zatim odmah ponovo zaklopi.

Pavao, koji je svoje mjesto kod telefona prepustio Vanku, prišao je k svojoj gazdarici, da je tiho obavijesti:

»Milostiva gospođo, dr. Wille će doći odmah. Iz bolnice će biti poslan bolnički automobil i ujedno se ondje priprema soba za milostivoga gospodina. U pola sata bit će bolnički automobil s liječnikom ovdje. Kad ne bi bila noć, bio bi auto prije ovdje, ali tako moraju ljude prije probuditi...«

Gospođa Lidija jedva da ga je slušala. Njeno oštro uho primijetilo je na stepenicama brz, dobro poznat hod, i na njeno neizrecivo olakšanje unišao je dr. Wille, koji je već u njenom roditeljskom domu bio kućni liječnik te je napunjao bezuslovnim pouzdanjem. Bio je to stari neženja. Živio je samo za svoje bolesnike i stanovao u vlastitoj kući, koja je ležala posve blizu Holcmanove vile.

Lidija mu nije mogla poći ususret, jer je na njenoj ruci još uvijek počivala glava neosviještenoga.

Liječnik je tiho zapitao, što se je zapravo dogodilo. I gospođa Lidija mu je šapćući pripovijedala, što je znala. Tada se dr. Wille dao na to, da oprezno pregleda ranjenika te postavi u udobniji položaj. Gospođa Holcman mogla se dignuti i svoju ukočenu ruku povući.

»Hitac u pluća«, promrmlja liječnik, nakon što je završio prethodan pregled. »Tane se negdje zaustavilo. Predlažem, da se odmah preveze u bolnicu, jer će možda biti potrebna operacija.«

»Mislila sam na to,« reče gospođa Lidija, koja je tik pred vjenčanjem posjećivala tečaj za njegu bolesnika. »Zato sam naredila, da telefoniraju u bolnicu, odakle će nam poslati bolnički auto.«

»Dobro je. Dakle čekajmo!«

Gospođa Lidija položi ruku na ruku liječnika i pogleda ga puna boli.

»Zar ne... ipak ima nade, da... da će sve opet biti dobro?« zašapuće drhtavim usnama.

»Zacijelo, nadajmo se! Tako mlad i zdrav čovjek! Ne klonite, gospođo Lidijo!«

Tada su vani ponovo odjeknuli koraci. Pod vodstvom Pavla unišlo je nekoliko gospode, koje su pratila dva stražara. Jedan od posljednjih ostao je na vratima.

»Policijski komesar Heidinger, policijski liječnik dr. Lerch i detektiv Silas Hempel,« predstavi komesar sebe i svoje pratioce.

IZA OBILNA LOVA U VEDROJ NOĆI — SOLE SE SRDELE
Slika s Lavse na Kornatima

Liječnik ih je upoznao s onim, što je upravo doznao od gospođe Holcman. Tek je bila izgovorena posljednja riječ, otvorila se ponovo vrata i usprkos otpora stražara na vratima silom si je prokrčio put u sobu mlad, elegantno odjeven gospodin. Ni ne pogledavši gospodu od policije bacio je pogled pun užasa na još uvijek neosviještenog kućedomaćina, koji je počivao na divanu, a zatim je pohitao prema gospođi Holcman i dr. Willeu, koji je stajao kraj nje.

»Lidijo,... za ime Božje, što se dogodilo? Gerard je... što mu se dogodilo?«

Gospođa mu je dršćući pružila ruku. »Netko je na njega pucao... dolje u suši... odmah nakon našeg povratka kući... tko, sama ne znam! O, Hartvige,... to je užasno...! Veoma me veseli, što ste odmah došli... za mene je smirenje, što ste ovdje! Gerard mora biti prevezen u bolnicu...«

»Mogu li pitati, ko je ovaj gospodin?« prekine razgovor policijski komesar.

Lidija se okrene prema njemu.

»Oprostite... posvema sam zaboravila... Gospodin Hartvig Henter, najbolji prijatelj mog jadnog muža.«

Opet se otvore vrata. Pavao je uveo nekog mladog čovjeka.

»Dr. Siebert, liječnik iz bolnice, koji je upravo prispio bolničkim automobilom.«

Bez oklijevanja prišao je bolnički liječnik k bolesniku, koji je ovog časa po drugi put otvorio oči, ali ovog puta ne praznog izražaja, nego pri punoj svijesti. Njegov je pogled preko mladog liječnika tražio ženu, koja je stajala blizu. Gledao ju je, a zatim je svratio pogled na dra Willea i Hartviga Hentera. Pri tom se naprezao, kao da želi govoriti. To je ponukalo policijskog komesara, da se bez obzira progura naprijed te sagne glavu ka Holcmanu, ne bi li uhvatio prvi glas usana, koje su se micale.

Ali iz tih ustiju, koja su se nakon kratkog napora iscrpljena i zdvojna ponovo zatvorila, nije izašlo nijedno slovo. Liječnici su srdito potisnuli komesara na stranu.

»Gospodine komesaru, vi vidite, da ranjenik ne može govoriti. O kakvom preslušavanju nema zasada ni govora,« oštro će dr. Wille.

»Što mislite, kada će to biti moguće . . .?«

»O tome se možete popitati kasnije u bolnici kod liječnika. Sada se ne može apsolutno ništa kazati.«

Međutim je dr. Siebert otvorio vrata i dozvao dva bolničara, koji su stajali pred vratima s nosilima. Oprezno su položili Holcmana na nosila i odnijeli ga na mig mladog liječnika.

Sad se vratio život u gospođu Holcman. Pod svaku je cijenu htjela poći zajedno s mužem u bolnicu i sva nagovaranja dra Willea odbila se od njenih ušiju. Dr. Siebert prišapnuo je ovomu.

»Ni pod koju cijenu ne puštajte je, da pođe s nama. Bolesniku ne će ništa koristiti, a nama će samo smetati.«

Hartvig Henter je to čuo. Brzo se odlučio i prišao k Lidiji.

»Draga Lidijo, budite pametni. Nemoguće je, da pratite Gerarda u bolnicu. Ja ću poći s njime i kunem vam se, da ga ni vi sami ne biste mogli bolje i vjernije od mene njegovati!«

U potkrepu svojih riječi stisnuo joj je ruku i brzo pojurio za mladim liječnikom, koji je nadzirao prenos ranjenika.

Minut kasnije jeknula je trublja i automobil je odjurio. Lidija se smućeno ogledala oko sebe. Sve se pred njom okretalo i pred njenim se očima stvarao crni veo. Bez glasa je klonula na divan. Besvijestica otela ju je muci daljnjeg mišljenja.

II

Dok se ovo odigravalo u prvom katu vile, stajao je detektiv Silas Hempel, koji je došao u pratnji policijskog komesara, s pazikućom dolje na otvorenim vratima suše.

Silas Hempel, kasnije daleko izvan granica svoje domovine proslavljeni detektiv, bio je tada tek na početku svoje karijere i radio je u službi policije. Bio je zapravo namješten u Beču. Budući da je g . . .a policijska vlast uslijed epidemije gripe privremeno bila lišena svojih najsposobnijih ljudi, a posla je bilo i previše, zamolila je u Beču, da joj pošalju nekoliko sposobnih ljudi. Toj je molbi bilo udovoljeno.

Među ovim g . . .oj policijskoj upravi privremeno dodijeljenim ljudima bio je i Silas, koji je usprkos svoje mladosti stekao glas vješte i lukave glave.

Nakon što je gore pažljivo saslušao izvještaj kućnog liječnika te bacio oštar pogled na neosviještenoga i njegovu okolicu, napustio je tiho i neopazice sobu, da pođe na mjesto zločina, u sušu, gdje je pazikuća upravo htio ugasiti svijetlo i zatvoriti vrata. Pri tom ga je spriječio dolazak detektiva.

»Vi ste pazikuća Rozner, zar ne?« započe razgovor Hempel.

»Jest, ja sam taj . . .«

»Vi ste bili prvi čovjek, koji je nakon nesreće prvi priskočio u pomoć gospodinu Holcmanu? Hoćete li mi što točnije ispričati, što ste pri tom primijetili?«

Starac je spremno ispričao, kako je bio iz sna probuđen i sve ostalo do onoga trenutka, kad je Pavlovom pomoći prenio svoga gospodara gore u sobu.

»Vi ste dakle čuli hitac, koji je pogodio vašeg gospodara? Jeste li bili na jasnom o tome, odakle je prispjela jeka?«

»Ne, na to nijesam ni mislio. Moje su misli bile zaokupljene samo sušom, u kojoj sam u to neobično doba vidio sve rasvijetljeno.«

»Hm, da — bilo je ¾ na 3 ujutro. Ali sjetite se još jednom hica, koji ste čuli. Je li jeknuo tako, kao da je bio odapet na polju — ili kao da je pao unutra u suši? — Vi me razumijete — morala je biti znatna razlika u glasu!«

Pazikuća je razmišljao, a zatim je rekao naglasujući:

»Da, razumijem. Posve sam siguran, da je hitac pao u nutarnjosti suše. Ovdje vani odjeknuo bi posve drukčije, snažnije. Jeka je bila kratka i oštra te je odmah zamrla, što se na polju ne bi dogodilo. Inače u kući nije nitko čuo hica, što mi je odmah palo u oči. I milostivi je gospodin zacijelo već bio ranjen, kad je izišao iz suše. Ja sam se naime čudio, što je hodao veoma polagano, kao da mu je svaki korak mučan.«

(Nastavit će se.)

Jubilej sjedinjenja crkava

Uz 500-godišnjicu firentinskog sabora

Na 5. o. mj. navršilo se 500 godina, što je na 17. općem saboru u Firenci sklopljeno sjedinjenje zapadne i istočne Crkve. List sjedinjenja potpisa papa Eugen IV., 8 kardinala, 2 zapadna patrijara, 61 biskup, 4 generala redova i 39 opata od zapadne Crkve, a od istočne: grčki car Ivan Paleolog VIII., 3 patrijara, 20 metropolita, biskupa, 4 bizantska dostojanstvenika i 7 igumana. Veliki taj čin bio je 6. srpnja g. 1439. proglašen u divnoj firentinskoj katedrali, posvećenoj Gospi od Cvijeća, riječima:

»Neka se raduju nebesa, neka kliče zemlja: pao je zid, što je stoljećima dijelio Istok od Zapada.«

U to doba je polumjesec s istoka prijetio cijelom kršćanstvu. I eto tada je istočna Crkva osjetila i priznala, da joj je jedino pravo mjesto u bratskoj zajednici s rimskom Crkvom.

Jedinstvo Crkve Kristove postojalo je sve do sv. Ćirila i Metodija u 9. vijeku. Tada je naime častohlepni carigradski patrijarh Focije odcijepio Carigrad od Rimske Stolice. To je trajalo samo 25 godina (861.—886.). Ali je carigradski patrijar Mihajlo Cerularije g. 1054. ponovo proveo rascjep. Koliko li veselja, kad je jedinstvo g. 1439. bilo obnovljeno.

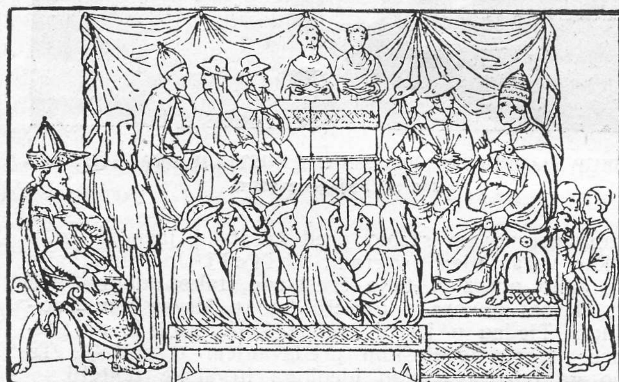
Ali tako nije ostalo. Neuki narod bio je zaveden od tamnih sila. Pobuniše Grke i Ruse. Tek dio Grka, Rumunja, Melkita, Ukrajinaca (preko 5 milijuna), hrvatskih grkokatolika, Maronita, Kaldejaca, Armenaca, Siraca i Kopta i danas priznaju rimskoga Papu. Veliko djelo firentinskog sabora uništila je skoro posve zloba.

Ovdje donosimo nekoliko slika u vezi s firentinskim saborom. Neumorni radnik oko sjedinjenja Crkava Msgr. Dr K. Dočkal izdao je prigodom 500-godišnjice tog sabora lijepu brošuru »Sv. Ćiril i Metodije«, koja potanje daje uvida u to pitanje.

K. M.

GRČKI CAR PALEOLOG IVAN VIII. POZDRAVLJA PAPU KOD DOLASKA NA FIRENTINSKI SABOR

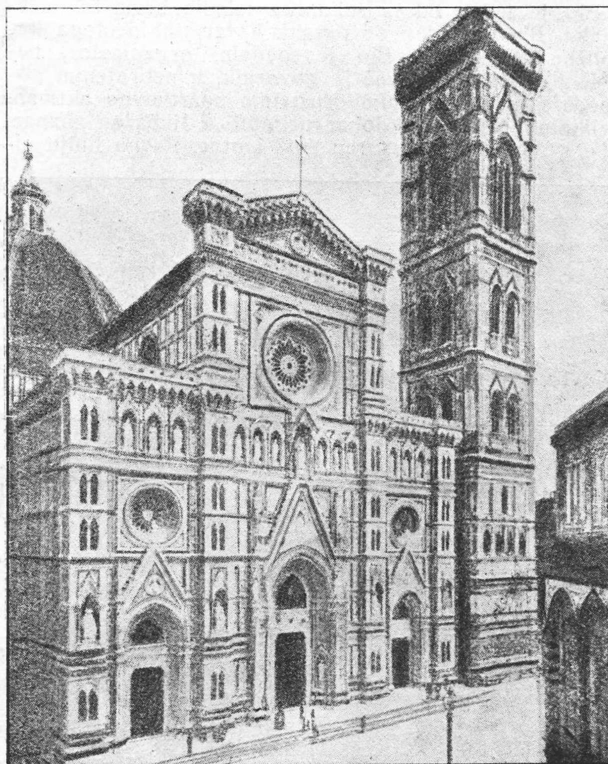

CAR PALEOLOG IVAN VIII. (LIJEVO) NA FIRENTINSKOM SABORU

ZASTUPNICI RAZLIČITIH ISTOČNIH CRKAVA POD VODSTVOM OPATA ANDRIJE IZ EGIPTA PRIZNAVAJU KATOLIČKO NAUČAVANJE VJERE NA FIRENTINSKOM SABORU

[Tri slike s vrata bazilike sv. Petra u Rimu]

KATEDRALA U FIRENCI, POSVEĆENA GOSPI OD CVIJEĆA

U njoj je 6. srpnja 1439. proglašeno sjedinjenje crkava

DR JURAJ ŠĆETINEC

Umro socijalni ideolog hrvatske obitelji

Dr Juraj Šćetinec, sveuč. profesor, † 23. lipnja 1939.

Napisao Dr Josip Andrić

Opet je Bogu na istinu otišao jedan sin Hrvatske, koji je svojim životom, svojim radom, svojom plemenitošću, svojom dobrotom, svojim idealizmom, svojim znanjem i svojim sposobnostima svijetlio na obzorju hrvatskog javnog života kao malo tko drugi. Zapravo je tek počeo svijetliti. I kad je baš trebao da prospe puninu svijetla po neosvijetljenim još putevima hrvatskog socijalnog života, Božjoj se Providnosti svidjelo, da ga pozove na vječno određenje.

Dr Juraj Šćetinec, koji je još pred desetak tjedana bio među nama zalazeći češće i pod krov, odakle naša »Obitelj« polazi širom hrvatske domovine, ne će se nikad više pojaviti u našoj sredini. Ne ćemo više vidjeti njegova dobroćudnog, blagog, uvijek nasmiješenog lica, ne ćemo čuti više njegovih odmjerenih, dubokom misaonošću prožetih i iskrenom srdačnošću zadahnutih riječi, ne ćemo više biti svjedoci njegovih neumornih, po široko zasnovanim planovima promišljenih i silnom energijom stvorenih djela.

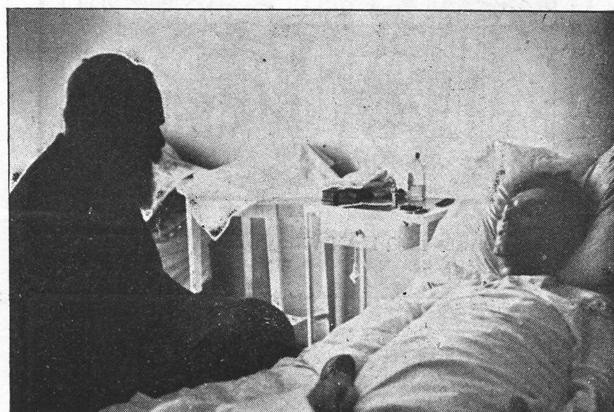
Njegova je smrt potresla tisuće, koji su ga poznavali, do dna duše i privukla golemo mnoštvo hrvatske elite k njegovu grobu, kad se u nj spuštao lijes s njegovim zemnim ostancima. I svi, koji su došli na njegov pogreb, tu su tek po onim nebrojenim ozbiljnim i tužnim licima, što se tu sabraše na posljednji oproštaj od njega, shvatili, što je sve dr Šćetinec sa svojih 40 godina života bio i značio.

Bio je jedan od najsolidnijih mladih hrvatskih učenjaka. Bio je jedan od prvaka hrvatskih ideologa katoličke sociologije. Bio je socijalni organizator, neobično vrstan predavač i govornik, u nebrojenim gospodarskim i kulturnim društvima požrtvovno aktivan, velikom broju ljudi dobar prijatelj i ljubazan znanac, a u svojoj obitelji uzoran muž i otac. Ravnu liniju života, s koje nikad nije skretao, ravnala mu je uvijek dubokom vjerom prožeta duša.

Susreli smo se, kad sam napuštao sveučilište, a on je baš stupao u nj. Radovao sam se njegovoj domagojskoj aktivnosti, koja je brzo došla iza moje i Matulićeve. Pariz, u kojem je svršio svoje glavne studije, izdigao je među nama njegove sposobnosti.

Godine 1929. putovali smo zajedno u Slovačku i u Prag. Još danas čuvam jednu dragu fotografiju, koja prikazuje, kako idemo kroz središte Praga dr Matulić, dr Šćetinec, dr Đuka Kuntarić, dr Ante Živković i ja. Koliko smo idealnih pogleda donijeli s tog puta!

Zatim su slijedile godine njegova naučenjačkog uspona sve do časti sveučilišnog profesora. Kad je to dosegao, držao je, da je sada tek dana mogućnost njegovoj pravoj aktivnosti. Pokrenuo je ustanovu Hrvatskog Socijalnog Tjedna i stao joj na čelo. A kad je s tom ustanovom stupio pred hrvatsku javnost, iznio je kao važan njen program: obitelj. Još nikad nije bilo tako opsežno, tako svestrano, tako duboko kod nas Hrvata govora o obitelji kao u Hrvatskom Socijalnom Tjednu u jeseni godine 1937., koji je dr Šćetinec otvorio ideološkim predavanjem o obitelji. Tu smo ga pozdravili kao ideologa hrvatske obitelji.

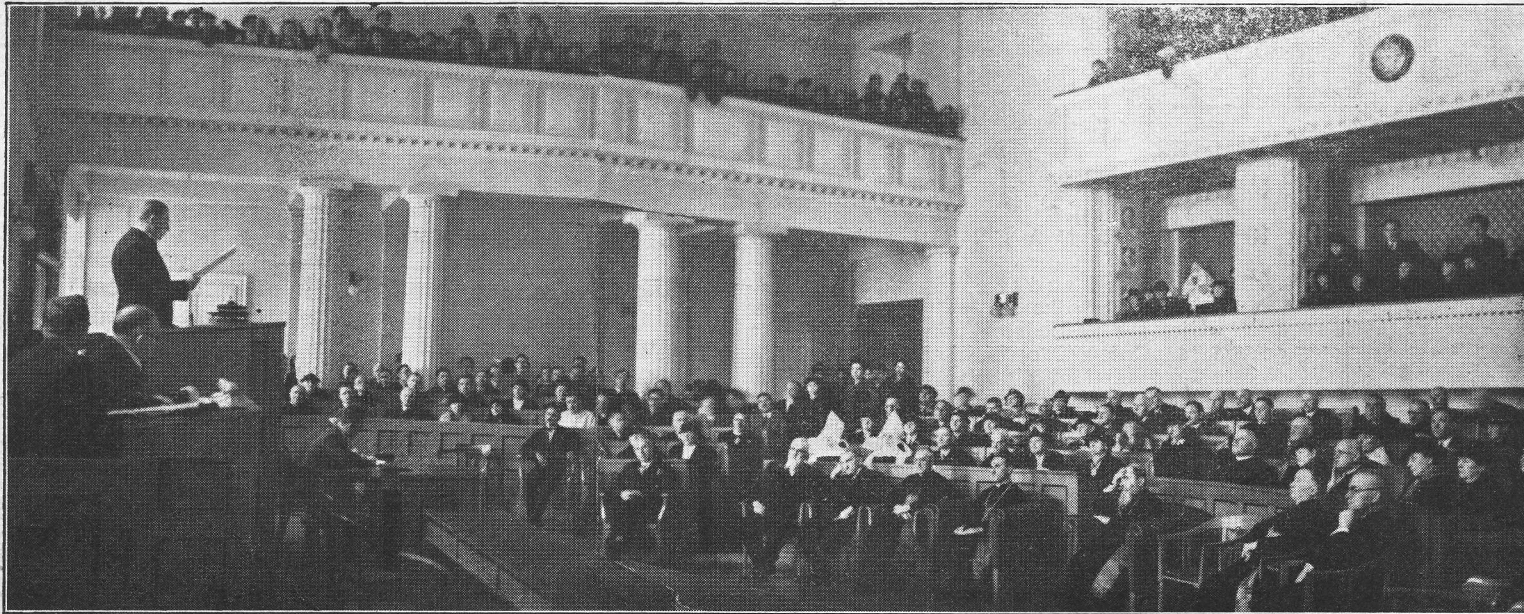
BISKUP NJARADI KRAJ BOLESNIČKE POSTELJE DRA ŠĆETINCA
dan uoči njegove smrti

Dr Juraj Šćetinec se rodio 19. travnja 1898. u Koprivnici. U gimnaziji je bio u Zagrebu suučenik sadašnjeg hrvatskog metropolite dra Alojzija Stepinca. Svršio je pravo u Zagrebu i visoku školu političkih znanosti u Parizu. Od g. 1931. bio je docent, a zatim profesor na visokoj komercijalnoj školi u Zagrebu. Napisao je ove knjige: »Narodna Prosvjeta« (1926.), »Obrtničko pitanje« (1926.), »Demokratizacija radnog odnosa« (1933.), »Socijalna organizacija fašizma« (1935.), »Korporativno uređenje države s obzirom na novi austrijski ustav« (1935.), »Nacionalni socijalizam« (1937.), »Korporativizam i demokracija« (1938.). U svakoj od 3 dosadašnje knjige Hrvatskog Socijalnog Tjedna objelodanio je i svoje naučne studije. Surađivao je u »Luči«, »Hrvatskoj Prosvjeti«, »Hrvatskoj Straži«, Jeronimskom kalendaru »Danici« i drugdje!

Umro je dr Šćetinec. Prerana njegova smrt potresla je naše duše i mnoge duše širom Hrvatske. Ali njegov divan uzor i njegova nezaboravna uspomena ostali su među nama i ostat će, doklegod se bude u Hrvatskoj katolički mislilo, osjećalo i stvaralo.

Slika lijevo:
HRVATSKI KATOLIČKI SENIORI NA IZLETU U GRADU MOKRICAMA KOD SAMOBORA 17. RUJNA 1938.
Među njima u sredini straga i dr Juraj Šćetinec
Foto Dr Josip Andrić

DR JURAJ ŠĆETINEC GOVORI U HRVATSKOJ SABORNICI NA SVEČANOM ZASJEDANJU HRVATSKOG SOCIJALNOG TJEDNA KAO NJEGOV PREDSJEDNIK

Kakva mora biti obitelj?

Iz predavanja »Obitelj i društvo« na Hrvatskom socijalnom tjednu godine 1937.

Napisao Dr Juraj Šćetinec

Da bi obitelj i u današnje vrijeme mogla što potpunije ispuniti svoju prirodnu svrhu u ljudskom društvu, treba da se poduzmu različite mjere moralnoga, socijalnoga, ekonomskoga, pravnoga i odgojnoga značaja, koje će ići za učvršćenjem obiteljskoga jedinstva, čvrstoće i sklada. Zadaci toga nastojanja imadu biti ovi:

1. Obitelj se imade pravno i faktično konstituirati kao trajna, doživotna, nerazrešiva monogamna bračna zajednica, jer će samo takva zajednica imajući dovoljnu moralnu čvrstoću moći ostvariti uvjete za dostatnu opskrbu i doličan odgoj djece te skladan život bračnih drugova, osnovan na trajnoj uzajamnoj pomoći, i tako izvršiti svoju socijalnu zadaću.

2. Obitelj mora biti plodna, da bi tako ispunila svoju prirodnu, biološku zadaću.

3. Obitelji mora biti priznato pravo na odgoj djece, da bi razvijajući međusobne ćudoredne veze ljubavi, poštovanja i požrtvovnosti među svojim članovima razvila u ljudima socijalne elemente altruističkoga i solidarističkoga sadržaja, koji su preduvjet za postojanje i uspijevanje svih drugih viših društvenih zajednica.

4. Obitelj mora kao ekonomska jedinica imati sigurnu ekonomsku osnovicu za uzdržavanje svih svojih članova (obiteljski posjed, posao ili zarada), a kao zajednica života mora nastojati održati kućno jedinstvo što užom zajednicom stana, hrane i društvenoga saobraćaja.

5. U obitelji kao potpunoj društvenoj zajednici mora postojati primjerna vlast (autoritet) oca obitelji radi održanja reda i upravljanja zajedničkim životom svih članova obitelji prema svrsi obitelji.

6. Obitelj mora biti priznata kao društvena stanica sa svojom određenom slobodnom pravnom i životnom sferom te mora u organskoj vezi s drugim društvenim zajednicama vršiti svoju funkciju kao posebna društvena cjelina na svim područjima društvenoga života.

Za ispunjenje ovih zadataka moraju djelovati Crkva, država, škola i kulturno-prosvjetni faktori (društva, ustanove, zavodi), svaki na svom području nadopunjujući rad drugih faktora, da se stvori moralno čvrsta, higijenski zdrava, biološki plodna, socijalno skladna, ekonomski jaka i kulturno napredna obitelj, prožeta kršćanskim duhom.

Takva će obitelj biti dobar temelj svakom narodu i cijelom društvu. Takvu obitelj treba stvoriti i u hrvatskom narodu, da bude osnov i zalog njegove bolje budućnosti.

Slika lijevo:
NADBISKUP STEPINAC VODI SPROVOD DRA ŠĆETINCA

Slika desno:
POLAGANJE DRA ŠĆETINCA U GROBNICU NA MIROGOJU

U Zagrebu 25. lipnja 1939.

Foto „Obitelj“

CRNI DVORAC

FRANCUSKI NAPISALA M. DELLY — PREVODI ZLATA L. P.

(Nastavak)

Dosadašnji sadržaj: Barunica van Hottem i njezina djevojka sa Jave otpremile su na drugi svijet sve nasljednike vojvode od Saillesa, gospodara »Crnog Dvorca«. Imale su u nacrtu, da isto tako završe i s malim Gislanom Vaulan, da bi na taj način sve imanje vojvoda od Saillesa ostalo sinu barunice van Hottem — Petru. No jedne je noći malog Gislana nestalo. Ugrabio ga je vjerni nekadašnji upravitelj »Crnog Dvorca«, poveo sa sobom u Ameriku i doveo natrag u Francusku tek kad je odrastao u pristala mladića. No dao mu je ime Stanislava Duganda i krio je pred njim njegovo pravo podrijetlo. No kad je stvar već dovoljno sazrela i kad Stanislav Dugand hoće da zaprosi ruku dobre, ali siromašne djevojke Natalije Landies, otkriva mu tajnu njegove prošlosti i prikazuje mu njegovo pravo na čitavo nasljedstvo vojvoda od Saillesa. Stari upravitelj skuplja građu, da može zakonskim putem postupati proti zločinačkoj barunici van Hottem i nalazi se u živom saobraćaju sa živim svjedocima njezinih zlodjela... Ali je lukava barunica već nešto naslutila i zapazila je sličnost Stanislava Duganda s porodicom vojvode od Saillesa. Zato je i posumnjala, da je Stanislav isto lice s davno nestalim Gislanom, pa stvara planove, kako da se riješi tog nemilog suparnika te da ostane potpuni gospodar svega, što je nekada pripadalo vojvodama od Saillesa... Budućnost će pokazati, kako će ispasti ta vratolomna borba na život i smrt...

To je Petar rekao uz bučan smijeh, ali njegova majka sva zadrhta. To je Petar opazio, kao što je opazio i mrtvačko bljedilo, koje je odjednom prekrilo njezino lice.

»Jesam li možda u šali rekao istinu?.. Zar se možda opet pojavio?« upita Petar hrapavim glasom i skoči na noge.

Blijede baruničine usnice htjele su se nasmiješiti, ali nisu mogle. Tek su prošapnule:

»Ti se bez potrebe uzrujavaš, sine! Ne radi se o tome...«

»Da, da, sad sam siguran, da se baš o tome radi!... Gdje je dakle Gislan?... Šta on hoće?«

»Velim ti, da se ne uzrujavaš. Nije ništa... baš ništa!«

»Nisam toliko bedast, da bih se zadovoljio s tako mršavim odgovorom!... Ti se ne uzbuđuješ tako lako! Reci mi zato, o čemu se radi? Ja hoću da znam!«

Zgrabio je majčinu ruku i bijesno lupao nogama po podu.

»Hajde, Petre, nemoj ludovati! Htjela sam da te poštedim od tih dosadnih stvari; jer se zasad ne radi o drugome, nego samo o nekim dosadnim stvarima... No kad hoćeš da znaš, o čemu se radi, evo: neobično me je uznemirila sličnost, koja postoji između slike Gerarda Mornelles i... gospodina Duganda!«

»Gospodina Duganda?... I Mauricije je neki dan nešto slična govorio...«

»A ja sam se požurila, da to odbijem. No ti ćeš i sam vidjeti, da li pretjerujem.«

Barunica ustane, približi se k malom pisaćem stolu, otvori ladicu i izvuče iz nje jednu sliku, koju pruži svome sinu.

»Doista je istinito!« reče Petar začuđeno. »Pravi on! Čini se, da sam to i nehotice naslutio, jer ga već od prvog susreta nisam mogao trpjeti... No ti ipak nisi sigurna, da je on — Gislan, zar ne?... Sličnost može biti posve slučajna!«

»To je istina! I baš zbog toga, velim ti, ne moramo se unaprijed uzrujavati. Sada ispitujem, tko je zapravo inženjer i kojoj obitelji pripada.«

»A na koncu konca, što nas briga? Čitavo je imanje ostavljeno nama putem pravilne oporuke. On bi dakle mogao reflektirati jedino na vojvodski naslov..., no i to bi mu bilo dovoljno, jer bi tada mogao reflektirati na kakvu odličnu partiju za vjenčanje,« nadoda Petar.

Baruničino lice postade mrko.

»Mogao bi podignuti proti nama parnicu!« promrsi barunica.

»Parnicu? A zašto? Zar oporuka nije posve jasna?«

»Bilježnik mi je uvijek rekao, da je posve jasna... No ipak bi taj mladić uvijek mogao štogod pokušati!«

»Tim gore za njega! Izgubio bi parnicu — i to je sve... Mamice, ti imaš pravo, nema razloga, da se uzrujavamo i plašimo. Ako taj mladić bude pokušao tražiti neka svoja prava, malko će nas zagnjaviti, ali to će biti privremena neugodnost, pa će i opet sve biti u redu...«

Uto sluga otvori vrata i reče:

»Akelma bi htjela znati, da li gospođa barunica može na čas doći u svoje cdaje?«

»Zar je to tako hitno?« upita Petar zlovoljno, videći da se njegova majka zaputila prema izlazu.

»Mislim, da jest... Idem i odmah ću se povratiti.«

Barunica u jedan tren poleti uza stube. Kad je došla u svoju sobu, zaključa vrata i uputi se prema Akelmi, koja je stajala pokraj prozora.

Obje su razgovarale pod glas i to dosta dugo, a barunica je svakoga časa uskliknula od iznenađenja... Kad je razgovor svršio, Akelma nadoda još tišim glasom:

»Ovoga je puta naš neprijatelj strahovit: moramo sve metnuti na kocku. Ako uspijemo, naš će Petar biti posvemašnji gospodar čitavog nasljedstva vojvode od Saillesa; ako ne...«

»Šuti!« poviče barunica i začepi joj s rukom usta. »Ne ću niti da pomislim na tu užasnu mogućnost! Svladala sam sve zapreke i to uz skupu cijenu, pa onda doći do toga!... Akelma, treba

nešto izmisliti, treba izmudriti neku zamku, u koju ćemo ih sve uhvatiti.«

Okrutni plamen zaigra u očima djevojke sa Jave.

»Prepustite stvar svojoj vjernoj slugi, gospođo!« reče Akelma i prigne se da poljubi ruku svojoj gospodarici.

II. OTMICA

»Za promjenu nam tatica vodi na večeru onog svog neodjeljivog inžinjera!« promrsi Šarlota pošavši sa prozora, na koji je bila naslonjena.

Njezina majka prekine svoj ručni rad i podigne oči.

»Meni to nije žao! Ovdje je dosta dosadno, a gospodin Dugand vrlo je ugodan i vrlo društven. Baš sam sretna, da je postao Mauricijev prijatelj.«

Šarlota se prigušeno nasmije i reče:

»Mauricijev prijatelj? Hajde, mama, zar nisi opazila, da je njegov zanos iza onog našeg malog slavlja posvema utihnuo?«

»Ne; ali ako bolje pomislim, vidim, da bi ti mogla i imati pravo. Mauricije više ne govori o njemu i već neko vrijeme ne idu zajedno na šetnju. Šta se zbilo među njima?«

»Ja nemam pojma, ali mislim, da je Mauricije ljubomoran na gospodina Duganda, jer je opazio, da se gospođica Landies vrlo sviđa mladom inžinjeru...«

Gospođa Ravines se zapanji, a ručni rad joj padne na zemlju.

»Mauricije ljubomoran?... Ljubomoran zbog gospođice Natalije?«

»Mama, to se moglo i očekivati! Ja već svakoga dana čekam, da reče, kako se želi vjenčati gospođicom Landies. To je po mome mišljenju doista lijepi san za djevojku bez ijedne pare!«

Lice je gospođe Ravines izražavalo duboko iznenađenje i brigu.

»Ma šta mi veliš!... Zar sam to mogla očekivati od djevojke, koju su mi preporučili zbog njezine ozbiljnosti i koja se doista činila tako skromna i korektna!«

»Korektna ili ne, svakako se na nju teško osloniti, pogotovu kad se naš Mauricije tako brzo zna zaljubiti!«

»Nju sam izabrala zbog njezine glazbene nadarenosti, a činilo se, da nije namiguša!... O Bože, Bože, i opet brige i razočaranje! Sada ću morati tražiti nekakvu izliku, da joj mogu kazati, kako nam više nije potrebna... No bojim se, da se Mauricije ne bi razbijesnio i rekao, da se želi njom vjenčati! On je sposoban poći i u Pau, da je odmah isprosi. Ah! Kako da se izvučemo iz ove zamršene brige?«

»Evo, na ovaj način: moramo prikazati Mauriciju, da se ona vraća u Pau, da bi se mogla doskora vjenčati za gospodina Duganda!«

»Vrlo dobra misao, Šarlota!... No ako se Mauricije bude i dalje oko nje vrtio?«

LOVAC I KOSAČICA (Foto Ufa)

»To ne će! Mauricije je i previše obziran te se nikad ne bi usudio zaprositi djevojku, koja se već drugom obećala!«

»Onda dobro, pokušat ćemo! A i nemamo drugog sredstva!... No da budemo što sigurniji i da Mauriciju izbijemo iz glave tu glupu misao, najbolje bi ga bilo otpraviti nekamo na putovanje. Eto, ti bi ga na primjer mogla zamoliti, da te prati na putovanju po Italiji!«

»To nikako! Ja se naime ne kanim udaljivati od kuće baš sada, kad se čini, da se barun van Hottem napokon odlučio da isprosi moju ruku!«

Gospođa Ravines pogleda preko oka svoju kćer i upita:

»Šarlota, zar ti se taj brak doista toliko sviđa?«

»Privlači me bogatstvo! Doista, Petar nije moj ideal; no na koncu konca ne će biti loš muž!... A ti znaš bolje od mene, da se na ovome svijetu ne može postići sve, što se želi,« nadoda Šarlota ponešto gorkim glasom.

Gospođa Ravines zaklima glavom i reče:

»No ipak bih ja za tebe željela čovjeka, koji bi bio bolji od onog jadnog Petra! A nisam sigurna ni to, da će on doista biti dobar muž!«

Šarlota oholo uzdigne glavu:

»Ja ću ga već znati držati na uzdi! Budi samo mirna!... Ja ne spadam među one, koje puštaju, da se nad njima tiranski vlada!«

Zašuti, jer je opazila, da su se otvorila vrata te da ulazi Marcela, Natalija, gospodin Ravines i Stanislav.

»Maurice, gospodin Dugand ostaje kod nas na večeri!« usklikne djevojčica. »Da znaš, kako mi je divne okamenine donio sa Izvora!«

Na sreću radost Marcele i govorljivost njezina oca nisu znali za zapreke, inače bi večera doista bila žalosna. Stanislav je vrlo malo govorio i vidjelo se, da je zabrinut. Iza večere nije kao obično ostao u razgovorima, nego je otišao. Gospodin ga je Ravines zadržavao, ali je on rekao, da ga stric nestrpljivo očekuje.

(Nastavit će se.)

A što ćemo mi činovnice?

Ja sam namještena u uredu. Radim po cijeli dan sad lakše, sad teže uredske poslove, čas monotone i dosadne, ili opet posve zanimljive. Sadržaj im je promjenljiv, pa se tim lakše posao obavlja.

Da li sam zadovoljna time? Sudite sami.

Dok sam još bila u školi, željela sam postati učiteljica. Već mala zabavljala sam se djecom, zadavajući im zadatke, baš kao da sam velika. No Gospod je htio od mene sasvim nešto drugo. Poslao me u uredski život, poslao me među veliku djecu, no ta velika djeca meni zadavaju zadatke, često puta i takve da ih ne mogu riješiti, ili ih vrlo loše riješim.

Oduvijek sam strepila od ureda, i činilo mi se kao malo poniženje, kad bih morala u njem biti. E eto, hvala Bogu, upravo sam u ured pogodila!

Radi se kod nas manje više mehanički, pa često i bez razmišljanja. Glavni je cilj novac. Pamet često puta malo pomaže ili se zlorabi.

Priučila sam se na jednolično lupanje stroja, koje me je doduše ispočetka zabavljalo.

Primanje stranaka, rješavanje njihovih teškoća glavni mi je zadatak. Dolaze mi razni ljudi, i bijedni i bogati, dolaze gospoda u kićenim odijelima, bijedni radnici u zakrpanim kaputima, dame u skupocjenim krznenim kaputima, i siromašne bijedne djevojke i žene u skromnim haljinama. Svi su oni željni savjeta, svaki ima svoje poteškoće, svaki ima neke potrebe. Tek siromašniji često puta su iskreniji i otvoreniji, ali i duhovno bogatiji.

Rado slušam siromašnu ženu, gdje mi govori o sebi i svojoj obitelji, kako je ponosna u svojoj velikoj ljubavi i vršenju dužnosti. Pa i siromašni radnici, i ako manje povjerljivi, iskreno pripovijedaju o sebi.

Gospođe u skupocjenim haljinama često puta otkrivaju svoju malu vrijednost. Njihova finoća, i ako u rukavicama, ipak je okrnjena i nije tako iskrena kao one priproste žene. A oni u kićenim odijelima svijesni su svoje moći!

Prazno je sve to i prapor koji zveči!

Napominjem, da takvi nisu svi, ali većina.

Često puta mi dolaze malena djeca, koja nemaju ni oca ni majku, ili ih imaju, ali se za njih niko ne brine. Ta bijedna siročad teret su drugih ljudi, koji ih doduše vole, kako kažu, ali to su djeca, za koju treba da se plaća, kojima treba mnogo dati. A ne daje ni majka ni otac, pa zašto da se i oni brinu za njih. Jadna li je plaćena ljubav!

A ta malena djeca sva su bistra i pametna, iz očiju im viri neka želja, no ona su premalena a da bi mogla znati da je to — ljubav roditelja.

Draga su mi sva ta djeca i uvijek ih rado primam u želji, da im i na čas nadomjestim njihovu najveću potrebu a to je — ljubav.

Svaki dan tako ima u mom uredu promjena, dolaze i odlaze razni ljudi, pitajući sad ovo sad ono. Često mi je i teško, jer ih ne mogu uvijek zadovoljiti, ne mogu im ugoditi.

I baš to što ne mogu umiriti sve njih, što im ne mogu dati što traže, baš to mi je najteže. Teško podnosim njihove poglede uprte u mene. A znadete li zašto?

Reći ću i to. Svi oni ne traže mir i zadovoljstvo na pravom mjestu. Gospod im može jedini dati mir, a ljudi, da, većina zaboravlja pravi izvor mira. A kad im i spomenem ime Božje, tad njihovo lice poprima posprdan izraz ruganja. Malo je onih, koji s ufanjem u Gospoda ostavljaju moj ured, a veliki, da, preveliki je broj onih drugih.

Eto to je što sam htjela da vam kažem, a da dublju moralnu stranu nisam ni spomenula. Ona je toliko bolna da ju ne bih mogla ni otkriti. Za nas je žene sve to, što otkrivamo u uredu, previše. Zato, da mogu, svima bih rekla, ne dajte kćeri svoje u ured.

Tako je naime kod mene, i teško bi me mogao itko uvjeriti, da u drugom uredu nije slično.

Zadovoljna sam tek kad mogu da okupim oko sebe malenu djecu, da im se zagledam u njihove čiste zjene. Plave njihove oči otkrivaju mi svu svoju ljepotu. I svaki put me plaši, da bi jednom mogao doći vjetar, koji bi tu ljepotu pomrsio. Tada molim Gospoda, da ta nevina mala srca uvijek čuva.

Tek kod djece sam zadovoljna!

Činovnica

S ovim brojem završavamo anketu, koju smo započeli početkom ove godine. Radi ograničenog prostora i vremena nismo nažalost mogli donijeti sve odgovore, koje smo dobili. Donijet ćemo ih kao posebne članke.

Glasovati mogu sve čitateljice lista. Svoj glas neka izvole uputiti na uredništvo našeg lista. Najkasniji rok za to je do 20. o. mj. Iza toga će rezultat ankete s nagradama biti objavljen u »Obitelji«.

Dijete operne pjevačice

Napisala Tea de Harbon

Profesor Raul Theuriet pošao je iz bolnice na poštu i poslao ovaj brzojav: »Ella Theuriet, operna pjevačica, Paris. Juro smrtno obolio, leži na klinici prof. Haltona, Lyon.«

Slavna pjevačica dobila je brzojav baš u času, kada se spremala u crkvu sv. Helene, gdje je imala na Veliki petak pjevati »Sedam riječi Kristovih na križu.« Služavka, koja joj je htjela obući kaput, jedva ju je uzdržala, da ne padne.

»Bože moj! Bože moj!«

Nije više progovorila niti riječi, nego se kao u vrućici stala spremati na put. Kad ju je služavka upitala:

»Ne ćete li večeras pjevati?« pogledale su je tužne oči pjevačice:

»Kako bih mogla pjevati? ... Moje ljubezno dijete umire ...!«

Slavna umjetnica za pet godina, što je napustila muža, da se posveti sasvim kazalištu, nije uopće vidjela svoje dijete. Njezino častohleplje je raslo i zasjenilo svaku misao, koja se nije ticala kazališta i slave. Na muža i sina mislila je samo kao na mirno i tiho pristanište, koje je uvijek bilo spremno da je primi, — ali to je još bilo daleko ...

A sada je to zdravo, krasno i sretno dijete smrtno bolesno!

Iza dugog puta ušla je gospođa Ella Theuriet u lyonsku bolnicu i potražila profesora Haltona.

»Gospodine profesore, hoću da vidim svoga sinčića! Što mu se dogodilo?«

Profesor Halton se zamišljeno zagledao u nju, kao da bi htio iskušati njezinu snagu, a onda reče:

»Tifus, milostiva gospođo, tifus!«

Zatvorila je oči. Vršci sklopljenih prstiju su problijedili ...

»A nema nade?«

»Ljudska pomoć je uzaludna!«

»Uzaludna ...«, ponovila je očajno ...

Profesor je slegnuo ramenima:

»Dijete je neobično slabo i ne može se odhrvati bolesti ... Pet godina mu je nedostajala majka.«

»Zato dakle,« šaptala je, »zato dakle?« I naglo je pala na koljena i zavikala iz dubine bolesne duše:

»Bože, oprosti mi; nisam znala, što činim. Bože, oprosti mi; spasi moje dijete! ...«

Profesor Halton položio je ruku na njezinu crnu kosu i rekao:

»Milostiva gospođo, želite li vidjeti svoje dijete? Umirite se, inače vam to ne mogu dopustiti. Dozvolite, da se vaše dijete u slatkom snu preseli u raj ...«

Ustala je na oko smirena ... Danas će umrijeti? Nema odgovora.

»Da! Danas je Veliki petak! Posve sam smirena, gospodine profesore. Molim vas, odvedite me k mojem djetetu ...«

Bila je to mala, svijetla sobica. U sredini krevetić, nad kojim se sagibala sestra milosrdnica. Prvo, što je vidjela gospođa Ella, bio je veliki križ na bijeloj stijeni. Raširene ruke Otkupiteljeve i mirno sklonjena glava, koja je gledala na njezino dijete. Kao da čuje iz neizmjerne daljine riječi: »Još danas ćeš biti sa mnom u raju!«

Milosrdna sestra je tiho ustala i pošla joj ususret. Smatrala je majčino ponašanje kao slabost ili strah, pa je podupirala nepoznatu gospođu. Gospođa Ella napravila je nekoliko koraka i stajala kraj posteljice svojeg djeteta. Tiho ..., ali izdaleka ječio je glas, kao jeka:

»Gledaj, ženo, to je sin tvoj!«

Nije vikala; ni pomaknula se nije.

Gledala je upaljene obraziće, otvorene oči — bile su to očeve oči. Sestra milosrdnica je potiho rekla:

»Milostiva gospođo, Bog može i danas učiniti čudo.«

Ella nije odgovorila ... Odložila je kaput, rukavice i rekla je:

»Ja ću ga njegovati ... Očuvat ću ga; Bog je milostiv!«

Sestra je milosrdnica pogledala profesora, ali se nije usudila usprotivi. Šutke se vratila na svoje mjesto.

Zlatno se sunce primicalo zapadu. Vrućica je rasla s nevjerojatnom brzinom. Slabo, izmučeno tjelešce bacalo se u perinama. Raspaljene usne su šaptale: »Vode«. Majka je stajala kraj posteljice, a svaki njezin dah bio je molitva. Radila je mehanički sve, što joj je sestra milosrdnica šaptala. Pomagala je automatskom točnošću hipnotiziranog čovjeka.

Profesor Halton je došao.

»To je kriza,« rekao je ... Ni riječi više. Ali njegove oči su vidjele, da smrt stoji kraj posteljice slabašnog djeteta. A majka je klečala pod križem i njezina je duša govorila:

»Bože, Bože, zašto si me ostavio?«

Poluglasna riječ liječnikova ju je prestrašila. Naglo je ustala i prignula se k djetetu. Je li već svršeno? Je li već duša ostavila slabo tijelo? Ne, ali u smrtnoj borbi bacao se s boka na bok: ogrlio je slabe ručice oko majčina vrata, a ona ga je pritisnula k srcu. Dijete se umirilo. Glavica pada na njena prsa, upaljene oči su se zatvorile, a hrapavi zvukovi su zatihnuli. Ležalo je tako nepomično ... Mislila je, da je već umro, i rekla je skoro u besvijesti:

»Oče, u tvoje ruke, ... u tvoje ruke ...«

Profesor Halton se nagnuo k djetetu. Kad se uspravio, smiješio se:

»Milostiva gospođo, Bog može da učini čudo. Vaše dijete živi, — spava. A san će ga — spasiti...«

Sestra milosrdnica obujmila je mladu ženu i posadila na stolicu. Suze su joj tekle niz obraze, — gospođa Ella je to osjećala... Pogledala je u vjerne oči njegovateljice; digla je glavu i obje su se žene zagrlile.

Cijelu je noć gospođa Ella nosila dijete na rukama, koje se nisu umorile od ljubljenog tereta. A ujutro brzojavio je primarius Halton svome prijatelju profesoru Theurietu, Ellinom mužu:

»Minula je opasnost; čekam vas u nedjelju ujutro.«

Gospođa Ella ga je htjela iznenaditi. Htjela je — da mu dođe ususret, kao uskrsni dar, svježa i sretna s djetetom na rukama i da mu ga pokloni po drugi put, spašenog od neizmjernih boli.

Išla je u grad, nad kojim su plovili svijetli oblačići. Domala se vratila sretna i položila je proljetni cvijet na jastuk svojega djeteta.

»Sutra je Uskrs, sinček moj! Srela sam uskrsnog zeku i on ti šalje cvijeće i pozdravlja te.«

»Mamice moja, mamice...!«

Ella je zatvorila oči. Kako je samo mogla biti toliko godina bez tog slatkog djetinjeg tepanja? Zar je bila tako slijepa? tako nerazumna? Bilo joj je, kao da je ležala u tamnome grobu, pa ju je probudio anđeoski glas k novom životu, da proslavi Uskrs!

Ustala je rano ujutro. Zbudio ju je glas zvona: javljao je, da je Otkupitelj ustao od mrtvih. Okitila je sobicu cvijećem, okitila je i svoju haljinu i krevetić svoga jedinca i — čekala je...

Još nikada nisu zvona tako zvonila kao onaj dan, kad se profesor Theuriet uputio svom ozdravljenom djetetu. Stari prijatelj, primarius Halton, dočekao ga je raširenih ruku i s radosnim smiješkom.

»Neizmjerno sam vam zahvalan, gospodine profesore,« govorio je Theuriet. Ali je profesor odbio hvalu:

»Ah, dragi, mi smo samo predmeti u rukama Božjim, ništa više. Tko vam je dijete vratio — je..., ali ne ću vam izdati! Molim, izvolite dalje i — sretan Uskrs!«

Profesor Theuriet držao je kvaku i razmišljao. Što je to samo mislio njegov stari prijatelj? Valjda nije ona? — Gospode Bože! — Nije, nije, to je nemoguće...

Stajao je na pragu. S prozora je prema njemu udarila zraka sunca, a usred sobe stajala je krasna žena s djetetom na rukama...

»Ella!« poviče.

Okrenula se. Kad ga je pogledala, položila je nježno dijete na jastuke, bacila se svome mužu na grudi i plakala je i smijala se u isti mah.

»Raul, reci mi, da mi opraštaš! Dobri Bog mi je oprostio; i učinio je čudo...«

Nad posteljicom djeteta visio je Spasitelj na križu, ali na njegovim pribitim nogama i rukama cvalo je proljetno cvijeće...

Prevela Z. L. P.

Priča o cvijetu

Modre vodopije

Napisala Lucija Mataić

Na livadi su cvale krasne, modre vodopije. Jednog se dana među njima rascvate ružičasti cvijet, kakvog još nije bilo na livadi. Kako je ovamo dospio, toga niko nije znao. Samo se on sjećao, da je nekad rastao u cvjetnom loncu na dasci jednog prozora.

»Ah, kako je ondje bilo lijepo,« govorio je začuđenim vodopijama. »Dobra se neka žena brinula za me, sve mi je želje ispunjavala. Kad sam bio žeđan, odmah me napojila. Ako je sunce žeglo, sklonula me u hlad. Nikad nisam stradao, a ovdje sunce pali, žeđa mori...«

»Ovdje je više puta nesnosno,« prihvate vodopije. »Ono malo rose, što je ujutro dobijemo, sunce nam je preko dana svu popije, a mi žeđamo, žeđamo i cvjetovi nam se osuše, a da se pravo ni ne rascvatemo.«

»Užasno je to!« zavapi jedna, jer je sunce upravo zažarilo.

»Ah, da nam se tko smiluje!« zaželi druga.

U taj čas dotrči na livadu jedna djevojčica. »Kako su krasne!« usklikne ona, opazivši modre vodopije.

»Uzet ću ih i kod kuće posaditi.«

Tako dospješe sretne vodopije u cvjetni lonac na prozor. Djevojčica se brinula za njih i zalijevala ih, ali one klonuše.

»Nešto me tišti,« tuži se jedna drugoj pokušavajući pružiti korijenje, ali nijesu mogle. Priječile ih stijene lonca.

»Meni nekako nije dobro,« reče jedna. »Da, bit će to od ove vode, tako je čudna.«

»O naša divna, jutarnja rosa!«

»Rosa!... A ovdje... kako je sparno. Jao, dušim se... dušim...!«

»Rose, rose,« šapće druga šireći još na čas listiće i cvijetke, da uhvati vlage. Ali gore visoko na prozoru zrak je za njih suh, i ona umirući prošapće:

»Lijepa, draga naša livado!...«

Dobar tek

Mliječna juha s krumpirima. Na štednjaku miješaj kiselo mlijeko, dok ne uzavre. U lončiću zamuti u hladnome mlijeku žlicu brašna te ulij u ono mlijeko, koje se kuha, i prokuhaj. Posoli i zakiseli po volji i metni u juhu kima. Dodaj i malo maslaca, zamuti jaje te metni u juhu na kocke narezanoga krumpira, koje skuhaj.

Teletina u zelenju. Nareži 70 dkg teletine kao za gulaš, pa je pirjaj na dosta masti s malo luka otprilike 1 sat. Onda dodaj 1 žličicu sitne paprike, 3 kocke šećera, sok od ¼ limuna i od svake vrsti narezanog zelenja: korabice, celera, peršinova korijenja, graška, mahuna, šparge, cvjetače, rajčice itd. Sve to zajedno pirjaj. Kad zelenje napola omekša, pirjaj i krumpira, koji si narezala na kocke, te pirjaj dalje.

Pržolica u zelenju. Preprži pržolicu na masti i metni je na tanjur. U toj masti pirjaj narezanog luka, mrkve i celera te dodaj cijelog bibera i lovorovih listova, pa na tom pirjaj prepržene podlijevajući ih. U sok metni brašna, procijedi, prokuhaj i metni u nju narezanih kiselih krastavaca. Pržolice metni u posudu i prelij umakom te nosi na stol.

Mladi krumpir s jajima. Ostruži krumpir, skuhaj ga, nareži na kotačiće i preprži u masti. Razbij na njih nekoliko jaja, posoli, pobiberi i peci na štednjaku. Na koncu pospi nasjeckanim suhim mesom i nosi brzo na stol.

Makaroni s grisom (krupicom). Skuhaj makarone u slanoj vodi, ocijedi i prelij hladnom vodom. U šerpi prži na masti grisa (krupice), pa onda na to naspi makarone, dobro promiješaj i prepeci. Uspi na ugrijanu zdjelu i nosi na stol.

Bački kotleti. Stuci deblje svinjske kotlete, natari ih bijelim lukom (češnjakom), solju i biberom te ih prepeci naglo na vreloj masti, a onda ih polako pirjaj podlijevajući. Nosi ih na stol s pečenim krumpirima i s kojim pirjanim zelenjem.

Kolač s čvarcima i jabukama. Na dasku naspi jedan kup brašna, drugi kup šećera i treći kup masti i čvaraka. Sve smiješaj i umijesi sa žumanjkom, posoli i stavi na hladno mjesto. Zatim to tijesto razvaljaj nekoliko puta. Načini nekoliko komada, razvaljaj, pa dva po dva spoji naribanim jabukama, krajeve zatisni, namaži odozgo jajem i peci u pećenjari.

Kotačići iz žutog linskog tijesta. Zgnječi valjkom 35 dkg brašna, 30 dkg maslaca i 20 dkg bijelih samljevenih badema, dodaj 10 dkg šećera, korice od limuna, malo ruma, 2 tvrda pasirana i 2 sirova žumanjka. To sve umijesi, tijesto razvaljaj na pol cm visoko, izbodi okrugle nazupčane kotačiće, polovicu od njih namaži bjelanjkom, pospi samljevenim očišćenim bademima i peci. Pečene namaži pekmezom (marmeladom) od ribiza, sastavi dva po dva zajedno tako, da onaj sa bademima dođe odozgor, i pospi ih šećerom.

Torta od čvaraka s kajsijama. Miješaj na daski 10 dkg masti, 10 dkg fino samljevenih čvaraka i 40 dkg brašna, zamuti jednim žumanjkom i malom čašicom ruma. Razvaljaj i ispeci 4 jednaka komada. Na jedan onda naspi kajsije u šećeru prekuhane, pa metni na to drugo prepečeno tijesto, zatim dolazi drugi sloj kajsija, pa opet prepečno tijesto te treći sloj kajsija i na to četvrto prepečeno tijesto. Odozgo gusto pošećeri. **S. A.**

Gospodarstvo

Vađenje luka iz zemlje preduzima se tekar onda, kad počnu žutiti vršci perja. Ne preporuča se gaženje batva i perja prije vađenja, jer tako radeći luk se ne da dugo držati. Samo se onda smije to činiti, ako je vrijeme kišno. Kad se povadi luk, onda ga treba porazbacati na gredice i ostaviti 2—3 dana na suncu, da se posuše batva. Zatim se splete u vijence i objesi na mjesto, gdje se ne može smrznuti. Ali same glavice mogu se tanko prostrijeti na kućnom tavanu. Nu kad nastane zima, onda ga moramo pokriti, da se ne smrzne.

Kućni savjeti

Čišćenje staklenih boca. Nije uvijek lako očistiti bocu, ili koju drugu staklenu posudu. Često se na dnu boce uhvati talog od dotične tekućine.

Staklenke se najbolje operu i očiste mlakom vodom, kojoj smo dodali nešto sode. Poslije jednog dana treba čvrsto prodrmati bocu, pa će se talog odlijepiti. S krupnijim pijeskom, ili žitnom prekrupom, mogu se također valjano očistiti staklenke. Nu da budu čiste kao kristal, treba ih do polovice naliti slanom vodom i u nje utrpati sitne komadiće novinskog papira. Sve ćemo to dobro promućkati, isprazniti i napokon isprati čistom vodom. I s usitnjenom jajetovom ljuskom i toplom vodom postizava se isti uspjeh.

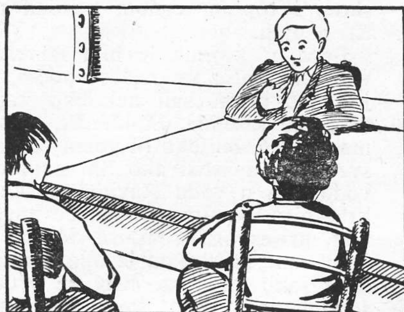
Boce, u kojima je bila mineralna voda, najbolje se očiste vodom, kojoj smo primiješali nekoliko kapljica solne kiseline. Staklenke, u kojima se drži mlijeko ili voćni sok, posve ćemo očistiti ako ih napunimo vodom; a u vodu stavimo ljuske od krumpira, ili sitne komadiće narezanog, prijesnog krumpira. Masne boce, ili one, u kojima je bila tekućina, koja jako zaudara, čiste se vrućom soda vodom, kojoj smo dodali malo piljevine; ili vrućom vodom, kojoj smo primiješali malo gorušičnog brašna. **I. S.**

Kuhinjski kalendar

Srpanj Petak **7**	Objed: Mliječna juha s krumpirima. Okrugljice s kajsijama. Večera: Salata od mahuna s jajima.
Subota **8**	Objed: Juha od mrkve. Bački kotleti s krumpirima i pirjanim korabicama. Večera: Bećarski paprikaš.
Nedjelja **9**	Objed: Juha od telećih kosti s rezancima. Teletina u zelenju. Torta od čvaraka s kajsijama. Večera: Teleća jetra na luku sa salatom od krastavaca.
Ponedj. **10**	Objed: Juha od cvjetače. Mahune s preprženim mrvicama od žemlje. Palačinke. Večera: Odresci od zelenja s kompotom od brusnica.
Utorak **11**	Objed: Juha od kosti s grisom. Kaša od krumpira s hrenovkama. Kajsije. Večera: Mladi krumpir s jajima i salatom.
Srijeda **12**	Objed: Juha od karfiola. Makaroni s grisom (krupicom). Večera: Čevapčići s lukom.
Četvrtak **13**	Objed: Juha od piva. Teleći paprikaš sa žličnjacima. Kajsije. Večera: Gljive s čvarcima.
Petak **14**	Objed: Prežgana juha. Varivo od mahuna s pofeznama. Večera: Okrugljice od jabuka.
Subota **15**	Objed: Juha od celera. Pržolica u zelenju. Kajsije. Večera: Omlet sa špinatom.
Nedjelja **16**	Objed: Govedska juha s okrugljicama od jetara. Govedina s okrugljicama od žemlje i umakom od kopra. Kolač s čvarcima i jabukama. Večera: Rižoto.

Mali Toma u balonu

Prema istoimenom romanu Mark Twaina. *Slike i tekst od M. Fučića*

91. Tada se počela spuštati gusta magla. Oni toga nijesu ni opazili, jer su napeto slušali Tomino pripovijedanje o biblijskim događajima, koji su se nekada zbili u Egiptu.

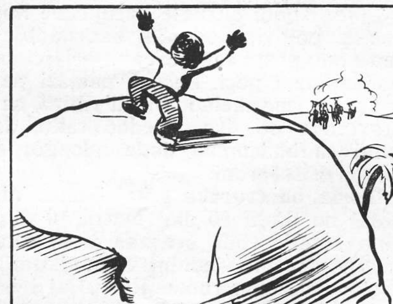
92. »Jao! Stop! Massa...« krikne Jim preplašeno. Kroz maglu se ukazalo ogromno kameno lice. U posljednji čas Tom potegne polugu za suprotni smjer i tako izbjegne strašan sudar. Balon se u tren oka zaustavi.

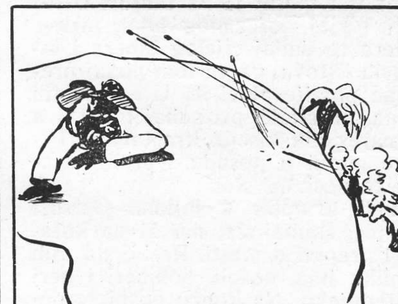
93. Huck i Jim problijediše od užasa. To je lice bilo veće od najveće kuće u Haunibalu.

Obojica stadoše u strahu nagađati, što bi to moglo biti.

»Ne budite budale;« nasmije se Tom, »pa to je sfinga. Zašto se bojite?« reče i pričvrsti kuku za sfinginu usnicu.

94. »Ta-ak? To onda budeš grozno interesant. Ja pak ideš gori na vrh ot ta kolosal — čubanjka.« »Dobro, idi Jime, a mi ćemo se malo provesti balonom i razgledati okolinu.«

Tako i bi.

95. Jim je odmah pronašao stotinu »krasnih načina« zabavljanja na sfinginoj glavi. Ali to nije dugo potrajalo. Iz daleka su dojurili neki konjanici mašući i prijeteći mu se puškama i stisnutim šakama.

96. Z-z-z pif-paf-puf... zazviždali su meci oko Jimove glave. On se brzo pruži potrbuške i ostade tako nepomičan ležati. Napadači, misleći da je crnac pogođen, stali su se penjati uz sfingine bokove, da ga ulove.

SVJETSKI DOGAĐAJI

1. lipnja: Japan priznao Slovačku. — Potonula engleska podmornica »Thetis« s 80 ljudi.
2. Knez Namjesnik s knjeginjom Olgom u Berlinu.
3. Govor Sv. Oca Pape za očuvanje mira.
5. Dr Smiljan Čekada imenovan pomoćnim biskupom u Sarajevu.
6. Demantiraju se vijesti, da će Sveti Otac uputiti državnicima novu poslanicu za mir.
7. Britanski kraljevski par sjajno dočekan u U. S. A. — Sovjetska Rusija želi jamstvo za sigurnost granica ne samo u Evropi nego i na Dalekom Istoku. Na tome zapinju pregovori između Sovjetske Rusije i država demokracije.
9. Britanija je za temeljito naoružavanje.
10. Francuska izjavljuje, da nema namjere nikoga zaokruživati.
12. Japan blokirao strane koncesije u gradu Tiencinu.
13. Američka vlada traži nove ogromne svote za naoružanje.
14. Hrvatski metropolita izdao poslanicu za pomoć poplavljenima.
15. Netočne vijesti o kretanjima njemačke vojske prema Slovačkoj. — Sastanak predstavnika Velike Britanije i Sovjetske Rusije u Moskvi radi pridobijanja Rusije za zajednički nastup protiv sila Osovine.
16. Britanija osnovala posebno Odjeljenje za strani publicitet (propagandu).
17. Potonula francuska podmornica »Phoenix« s 71 članom posade. — Belgijske žene dobile pravo glasa i za oblasne izbore.
19. Govor ministra Reicha Göbbelsa u Danzigu za pripojenje grada Njemačkoj.
20. Sv. Otac Papa proglasio sv. Franju Asiškog i sv. Katarinu Sijensku zaštitnicima Italije.
21. Japan odbio britanske zahtjeve u vezi s blokadom Tiencina. Američki protest u Tokiju. — Konferencija vrhovnih francuskih i engleskih vojnih zapovjednika u Singaporeu radi obrane posjeda na Dalekom Istoku.
22. Japanski ultimatum britanskim i američkim brodovima da napuste luku Swatow. — Francuska vraća Turskoj sandžak Aleksandretu.
23. Madžarska uređuje pitanje uprave u Potkarpatskoj Ukrajini na načelu autonomije.
24. Umro Dr Juraj Šćetinec. — Veliki zračni sukobi na mandžursko-sovjetskoj granici između Rusa i Japanaca.
25. Londonski »Times« opovrgava izjave njemačke i talijanske štampe, da je Britanski imperij nemoćan.
27. Poboljšanje stanja u blokiranom Tiencinu.
28. Veliki govor francuskog ministra predsjednika Daladiera: Francuska je za suradnju i protivi se bilo čijoj nadmoći.
29. Govor engleskog vanjskog ministra o odlučnosti Velike Britanije, da se odupre sili i želji za mirom.

ZA ŠALU I SMIJEH!...

RAZBOJNIČKI PONOS. H a r a m b a š a: »Klipani, promislite, što radite! Razbojstvo se robijom kažnjava.«

R a z b o j n i c i: »I pravo je tako! Jer da toga nema, dandanas bi nas bilo i onako već previše.«

STRAH. O n a: »Dakle, bila sam kod liječnika i čim sam mu pokazala jezik, odmah mi je propisao neko sredstvo za jačanje!«

O n: »Za volju Božju! Valjda ne za jačanje jezika?!«

U TRGOVINI. T r g o v a c: »Molim, koliko ovratnika, dakle, da vam zamotam?«

M u š t e r i j a: »Jedan, naravno! Vidite valjda, da imam samo jedan vrat!«

U ZOOLOŠKOM VRTU. B o ž i c a: »Mamice! Može li i deva od slomljena srca uginuti?«

PROFESORSKI. T r g o v a c: »Dakle pokrivač za vaš stol ima biti metar i pol dug i metar i pol širok?«

P r o f e s o r: »Da. Ali pazite samo, da se ne zabunite i da mi ne pošljete možda baš obratno!«

KOŠARICA. A: »Dakle, što ti je rekla mlada liječnica, kad si ju zaprosio za njenu ruku?«

B: »Najprvo mi je temeljito opipala bilo, zatim izmjerila temperaturu, a potom mi je napisala recept.«

ČUDAN IZGOVOR. S u d a c: »Tako? Zbog gladi ste krali! A čemu ste onda odagnali odmah cijeloga vola?«

O p t u ž e n i: »Jer nisam imao nož, da si odrežem samo komadić!«

NA SUDU. S u d a c: »Imadete li što primijetiti na iskaz psihijatra?«

S t r a n k a: »Da, imam! Molio bih svakako, da se psihijatar podvrgne pregledu.«

TOČNO. L i j e č n i k: »Naročito vas upozorujem, da ne pijete previše vina!«

B o l e s n i k: »Ne bojte se, gospodine doktore! Vina meni nije nigdar previše!«

ČUDAN IZGOVOR. M a t i: »Ti si, Tonček, nevaljao ugursuz. Što god ti govorim, tebi na jedno uho unutra, a na drugo van!«

T o n č e k: »Ali, mama, ja nisam kriv, što imam dva uha.«

LUKAVAC. I v i c a: »Mama! Daj sutra kuhaj kiselo zelje sa suhim mesom i s knedlima!«

M a t i: »Kako to, da si ti najednom zaželio kisela zelja, a dosad ga nisi baš volio?!«

I v i c a: »E, ne volim ga ja ni sada. Ali voli ga tata, a sutra ću mu donijeti školsku svjedodžbu...«

U ŠKOLI. U č i t e l j: »Što obično vidimo nad sobom, kada je lijepo vrijeme?«

M a t e k: »Modro nebo.«

U č i t e l j: »A kada kiši?«

M a t e k: »Kišobran.«

NA ULICI PERIFERIJE: P r o l a z n i c a: »Zašto plačeš, mali?«

M a l i š a n: »Jer... hu-hu.. mome bratu počimaju već danas školski praznici, a meni ne... hu-hu!«

P r o l a z n i c a: »Kako to?«

M a l i š a n: »Jer ja... ja još ni ne idem u školu.«

NEUGODNO. Dva umišljena bolesnika sastanu se u toplicama.

»Kako mi živiš, Joža?«

»A kako ti, Francek?«

»Pa, tako, tako! Imam naime priličan katar.«

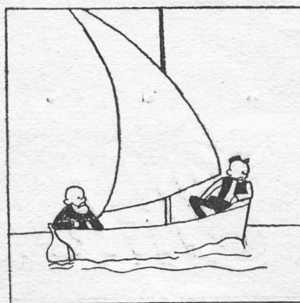
»Vjerujem, jer to ti se čak i čuje.«

Franjo je problijedio kao stijena i promrsio:

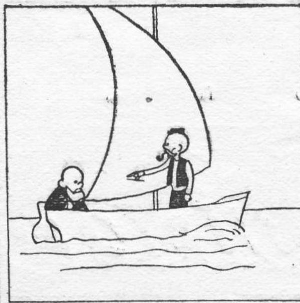
»Čuje se? Sveti Bože, kako je to moguće? Pa ja imam crijevni katar!...«

Sabrao S l. T r - s k i.

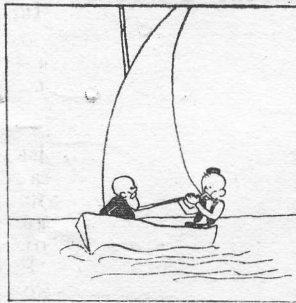
Dobrijanovo jedrenje po moru

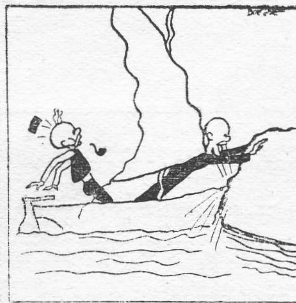
Zapuhao povjetarac
baš sa prave strane,
pognao je jedrilicu,
dičnog barba Frane.

Zaplovila lađa ravno,
da je baš milina,
oko nje se širom plavi
svud ravna pučina.

Uželi se i Dobrijan
jedriti po svoju:
ne zna junak, da još nije
dorasao boju!

I još prije neg li spriječi
barba Frane stari:
bijela lađa baš junački
o kamen udari!

Ilustrovani tjednik „Obitelj" stoji 4 Din po broju. Pretplata 30 Din na tri mjeseca, za inozemstvo 4 dolara godišnje. Pretplata se plaća unaprijed
Rukopisi se ne vraćaju. „Obitelj" izdaje Konzorcij Kuća Dobre Štampe. Za izdavača i uredništvo odgovara Dr Josip Andrić, glavni urednik „Obitelji"
Zagreb, Trenkova 1. Adresa uredništva i uprave „Obitelji": Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. Telefon 54-17. Ček. rač. pošt. šted. br. 33.536
„Obitelj" se tiska u Tiskari Narodnih Novina u Zagrebu. Za tiskaru odgovara V. Kirin, Deželićeva ul. 2.

Ne čudite se, već naručite!

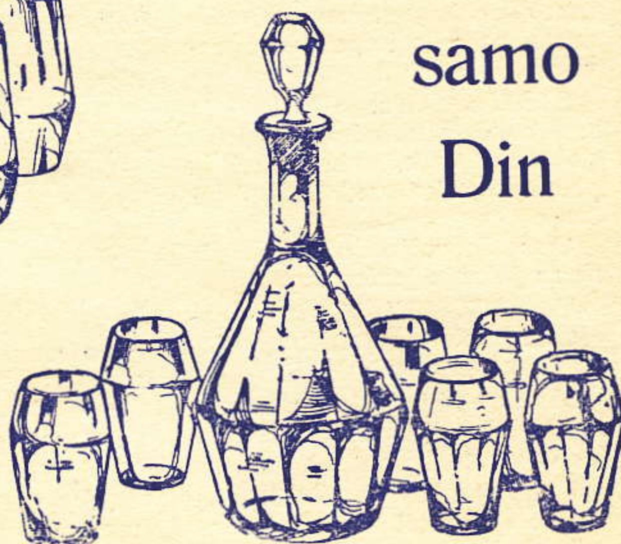

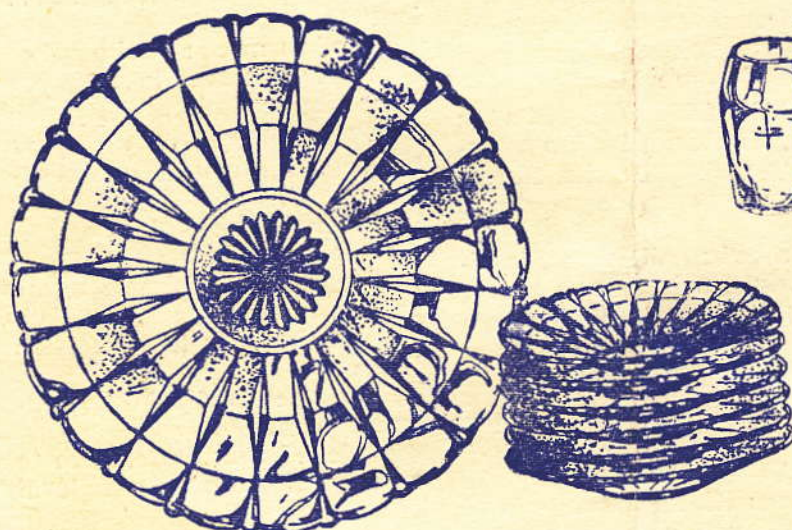
Sve 3 garniture

zajedno

samo

Din

60·—

D 1-45 Garnitura za vino: boca od 1 litre sa 6 čaša od $^1/_{10}$ litre; **garnitura za pivo ili za vodu:** vrč od 1 i pol litre sa 6 čaša od $^1/_5$ litre; **garnitura za kolače ili za voće** (plitka) **ili za kompot** (duboka): tanjur 26 cm promjera ili zdjela 22 cm promjera sa 6 tanjurića 14 cm promjera odnosno 6 zdjelica 12 cm promjera; od bojadisanog stakla u žutoj ili plavoj boji, ukupna cijena za sve 3 garniture **Din 60·—**

NE POSTOJI OPASNOST da će se porculan na putu polupati, jer se pažljivo i stručno pakuje. Naručite dakle bez brige!

Robna kuća

Kastner i Öhler

Zagreb, Ilica 4-6

Tražite posebno izdanje besplatnog kataloga